Télkergetők

Mennyi csúf álarc és mégis mindegyik remekmű. Vajon kik rejtőznek mögöttük? Mindegy. Az a fontos, hogy jól érezze magát a busó is és a sok vendég is

A mohácsi busókról nagyapám így mesélt annak idején, kisiskolás koromban:

— Rettenetesen gyűlölték a mohácsiak a törököket. Hogyne gyűlölték volna, hiszen fölégették városukat és amikor csak tehették, gyilkoltak, raboltak. Mit tehettek ellenük? Fegyverük nem volt, amivel megfékezhették volna a pogányok garázdálkodását. A velük együtt élő sokácokhoz fordultak segítségért. Fegyvert, katonát ők sem tudtak adni, csupán egy jó tanácsot: ijesszünk rá a törökre! Így történt hát, hogy rémisztő álarcokat faragtak fűzfából és tömérdek kereplőt, kolompot, kürtöt készítettek. Amikor

télkergetők

aztán jött a török, előbújtak házaikból a mohácsiak... olyan fertelmesek voltak és akkora lármát csaptak, hogy még a kopasz töröknek is égnek állt félelmében az a néhány szál haja, ami volt. Azt sem tudták, hogy mitévők legyenek, fegyvereiket eldobálva, hanyatt-homlok menekültek Konstantinápoly felé.

Én igaznak hittem akkor nagyapám szavait, csak aztán később, amikor már megismerkedtem a történelem tudományával, akkor jöttem rá, hogy valami hibádzik a mohácsiak históriájában. A török időkben délszlávok, többek között sokácok még nem éltek ebben a déli városunkban. Csak később, 1696 után vándoroltak be, magukkal hozván megszokott életmódjukkal együtt régtől őrzött hagyományaikat, szokásaikat, amelyeket az itteni magyarok nem ismertek. Ilyen volt többek között a tél végi busójárás, vagy ahogy ők nevezték: a poklada.

Mi is ez a busózás, busójárás? Honnan ered az álarc, a zaj, a lárma? Népszokás csupán? Valamikor réges-régen, az ősi időkben több volt annál. Az emberek akkor még az őt körülvevő természetet, annak jelenségeit ugyanolyan élőlénynek képzelte el, mint amilyen ő volt. Úgy gondolta, hogy a telet ugyanúgy el lehet kergetni, mint egy megunt, kellemetlen vendéget. Erre utal a szláv „poklada" kifejezés, amely magyarul átöltözést, átváltozást, újjászületést jelent. (A „busó" szónak is hasonló az értelme.) A régmúlt idők embere nemcsak úgy gondolta, de hitte is, ha a tél vége felé ijesztő arcot ölt, különleges ruhát vesz fel és a legkülönfélébb eszközökkel éktelen lármát csap, a tél megijed, kereket old, és átadja helyét az újjászületésnek, a tavasznak.

Évszázadok, évezredek múltán lassan rájött arra, hogy a természetnek nincsenek emberhez fogható tulajdonságai, hogy a tél nem ijed meg az álarctól, a fából készült havasi kürt búgó, recsegő hangjától. Minek hát e különös szertartás? Megszokták! Megszokták, mert apáik, nagyapáik is így cselekedtek, s egy idő múltán, ha nem is volt több, értelme, hát kedvüket lelték benne.

A néprajz jeles kutatói, tudósai nagyon sokat foglalkoztak a pokladával, a busójárással, amely máig is fennmaradt formájában a Balkánfélszigetről került hazánkba. Tanulmányokból, könyvekből tudom, hogy olyan népszokás ez, amelynek szigorú szabályai alakultak ki. Csak életerős férfiak vehettek részt benne. A hosszú, unalmas téli napokon csapatokba, bandákba verődve kezdték meg a készülődést. Titkos rejtekhelyen (a Mohácsi-sziget kis falvaiban) faragták vörös fűzfából a lárfát, vagyis az álarcot. Fűrészt, gyalut, kalapácsot még századunkban sem használhattak, csak baltát, kést, cigányfúrót és hornyoló vésőt. Az álarchoz hozzátartozott a megfelelő öltözék: a bőrcsuklya, a kifordított bárányködmön, a szalmával bélelt hosszú nadrág, a bocskor vagy a csizma. A kellékeket is télen készítették, mert hiszen üres kézzel egy busó nem indulhatott el. (Mivel csapott volna lármát és hogyan verekedett volna meg ellenségeivel?) Közéjük tartozott a buzogány, a kereplő, a vízhordórúd (obramenica), a mosósulyok, a fából faragott havasi kürt és a huszárnak öltöztetett busó képű baba.

Induláskor mindegyikük marhakolompot kötött a derekára, és elváltoztatott hangon (nehogy valaki is felismerje) kiabálta a „baó-baó"-t. Megálltak a házak előtt és alkonyattájt tüzet gyújtottak az udvarokon, énekeltek, kiabáltak, táncoltak körülöttük. A lányoknak, asszonyoknak nem volt szabad kijönniük a házból, csak az ablakon át nézték a jókedvű férfiakat.

A busózáshoz hozzátartozott a haragosok „párviadala" is. Mohácson és környékén ugyanis az a szokás honosodott meg, hogy ha valaki évközben bármikor összeveszett valakivel, nem mentek ölre azon nyomban, hanem azt mondták: „Majd találkozunk farsangkor, mint busók".

A viaskodásban győztes igazát a vesztesnek el kellett fogadnia és a harag ezzel véget ért.

*

Mohácson ma is él a busójárás. Hozzátartozik a farsangjainkhoz. De valljuk be őszintén, hogy ez már nem a régi, a tősgyökeres népszokás. Még akkor sem, ha az álarc ugyanolyan, mint régen, a lárma, a zaj talán hangosabb a megszokottnál. Ez már csak olyan idegenforgalmi látványosság, amelyet a török turisták is ijedtség, félelem nélkül, szívesen néznek végig.

Füleki János

FOTÓ: SZÉKELY TAMÁS

MOST MÁR EGYEDÜL

FÁBIÁN ÉVA

– Tizenhat éve énekelek. A Magyar Rádió Gyermekkórusában kezdtem, a Budapesti Leánykórusban folytattam, utána jött a „Ki mit tud", majd a Kócbabák és később a Neoton Família.

– Nagyon szerettem a kóruséneklést, különösen a madrigálokat. De kedvelem a rockot, s nem tagadom, a zenei felfogásban tőlem távol eső Piramis együttes is a kedvenceim közé tartozik. Szeretem ritmusos zenéjüket, s bár nem ebben a stílusban énekelek, mégis szívesen hallgatom őket.

– Mikor eldöntöttem, hogy ezután egyedül énekelek, nagy-nagy bizonytalanság lett úrrá rajtam. Először önállóan a parlamenti fenyőfa ünnepségen léptem föl. Csodálatos hangulatú és nagyon meghatő fogadtatásban részesültem. Ajándékot kaptam névnapom alkalmából a gyerekektől, no és sok-sok tapsot. Ennél nagyszerűbb karácsonyt kívánni sem tudtam volna magamnak.

– Egyelőre azokat a számokat éneklem, amelyeket a Neoton Famíliában adtam elő, de már készülnek új számaim, rádiófelvételeim. Jó érzés volt hosszú időn keresztül a népszerű együttes tagjaként dolgozni – így egyedül nehezebb, de izgalmasabb is. Most alakítom ki a stílusomat, színpadi egyéniségemet.

– Célom, hogy dallamos, lírai hangvételű, a szó legszorosabb értelmében vett szórakoztató zenét énekeljek. A siker, amit a Neotonon belül értem el – kötelez.

Kép és szöveg:
Gaál Zoltán

Az új tanterv szerint már a harmadikosok is megismerkedhetnek a magyar történelemmel. Tankönyvükbe viszont még nem kerültek bele a megfelelő olvasmányok. Mi segítünk: a szerkesztőség, meg te, akinek van harmadikos testvére, barátja, szomszédja, kisdobos őrse. Add át neki rendszeresen a KIS TÖRTÉNELEM címszó alatt megjelenő írásokat. Kérésünk – úttörőmegbízatás.

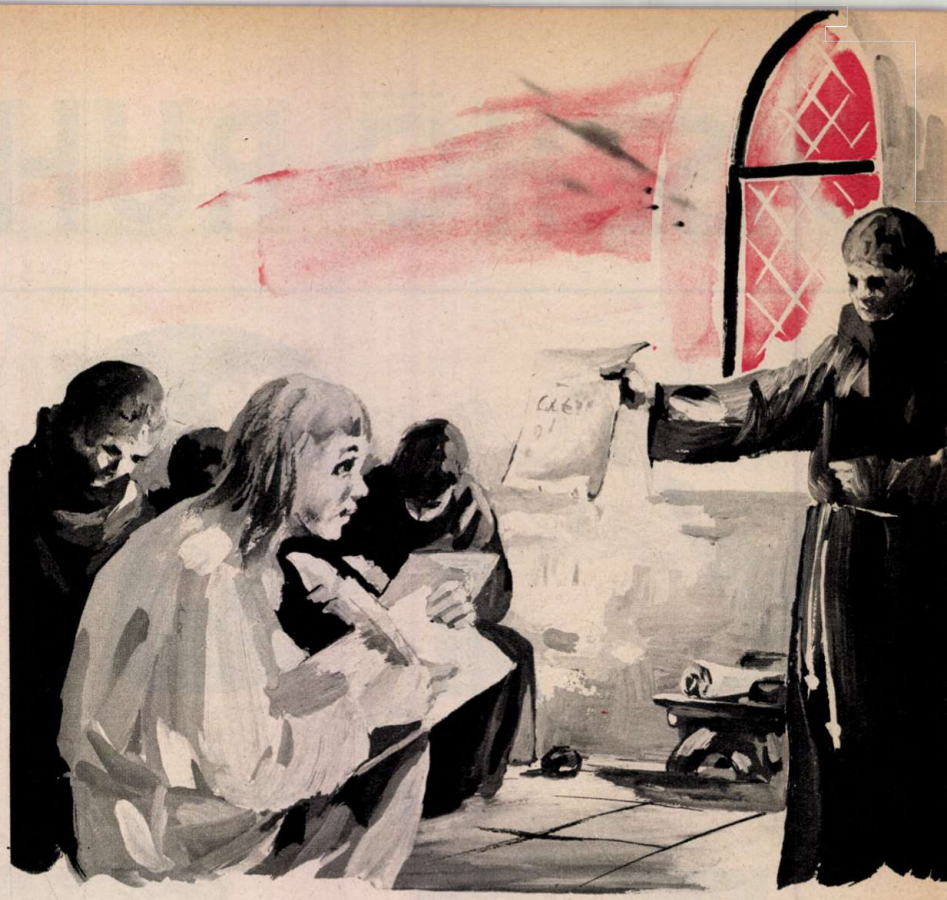

ISKOLA

A KOLOSTORBAN

György reggel nekieredt a falunak, s elnyargalt az összes szegekre és végekre. Ahány fiúval, lánnyal találkozott, mindnek odavetette nagy közömbösen:

— Eztán nem érek rá délelőtt a patakra menni. Nem érek rá a legelőre menni. Nem mehetek az erdőre. A kolostorba megyek, tanulok.

Újra és újra élvezte az álmélkodó arcok, tátva maradt szájak gyönyörű látványát.

— Mit tanulsz, he? Kerti munkát? Nem vagy te kertész.

— Deákot tanulok. Könyvet olvasok.

— Deákot? . .

Délelőtt nagy izgalommal sietett György a várba. A kapus fráter kézen fogta, s bevezette az épület egy másik részébe. A folyosóról mindjárt egy kisebb terembe nyitottak. Ott négy kisebb-nagyobb fiú ült alacsony zsámolyszéken. Nehéz, bő csuhába burkolt tagjaik szinte elvesztek a redők között. Térdükön írótáblát, hártyát, kezükben lúdtollat tartottak. Mellettük nagy kalamárisok álltak a földön. A hosszú fekete barát le s föl járkált a teremben, hol egyik, hol másik fiúhoz lépett s kimért, takarékos szavakkal oktatta. Maga is fölvett egy-egy írótáblát s odakanyarítva a betűt, visszaadta: „Így kell." Az ólomkeretes ablakok máriaüvegén becsillogott a nap. Egy szent térdelt a falra festett nagy képen, égi fény ömlött rá a magasból, mellette állt a lova megnyergelve, fegyverekkel rakva, s a szent felé fordította a fejét.

— Itt van az új fiú — mondta a kapus fráter s otthagyta Györköt az ajtóban.

— No, ha belépsz, köszönj szépen —, fordult felé Pelbárt fráter figyelmeztetőleg, de nem gorombán.

György homlokához emelte kezét és mélyen meghajolt.

— Adjon az Isten jó napot — suttogta.

— Jól van, de azt kell mondanod elébb: Laudetur Jesus Christus (laudéter jézusz krisztus). No, mondd hát.

György szégyenkezve elmakogta s megnőtt a büszkesége, mert sikerült.

— In aeternum amen (in éternum ámen) —, bólintott a fráter.

A négy fiú egyszerre mondta az ineternumot s kíváncsian nézegette a jövevényt.

György is kíváncsisággal vegyes aggodalommal állott a helyén. Nem tudta, mit tegyen. Ujjaival bő nadrágját csipegette s váltogatta a lábát.

— No, hát végy egy zsámolyt és ülj le te is —, szólt rá a barát.

György ügyetlenül elővett egy kisszéket s leült, meglehetősen távol a többiektől.

— Írótáblát is végy, meg hártyát, tollat —, figyelmeztette a barát.

György szégyenkezve ugrott föl. Erről megfeledkezett. Elvett az asztalról egy táblát, hártyát, tollat, s visszaült. Szíve tele volt izgalommal. A toll remegett a kezében. Torka elszorult.

A barát a fiúk elé állt, s így szólt:

— Nézzétek kedves fiaim, jött közénk egy fiú, Farkas atyánkfia gyermeke, György. Apát urunk úgy látja, hogy alkalmas elméje van a tudomány befogadására. Fogadjuk őt közénk keresztényi szeretettel, mint keresztény testvérünket és legyünk segítségére. Hadd lám már most, miképp fogod a tollat, tartod a táblát —, folytatta György mellé lépve. — Így kell fognod. Így kell tartanod. Mártsd be a tintába, úgy ni. No, most egészen könnyedén tedd a hártyára. Könyököddel támaszd meg a kezed.

György nyelve hegyét foga közé szorítva, kínos igyekezettel iparkodott mindent úgy cselekedni, ahogy a barát mondta, s ahogy a fiúk is tették. Görcsösen szorongatta a lúdtollat. Remegett. Mintha egy árkot kellene átugornia, amelybe bármely pillanatban belézuhanhat. Bánatosan látta, hogy a többi fiú hosszú sorokat írt már a hártyára, szép hegyes, fekete betűk sorakoztak kezük alatt. Mennyit tudnak ők . . .

És ő még nem tud semmit. Talán nem is fog tudni.

Mintha apja szavát hallotta volna:

— Nem lesz belőled semmi . . . Nem viszed semmire . . .

*

Györknek mégis sikerült a jobbágysorból kiemelkednie: pap lett, tanult, művelt ember. De ekkor már Julianus (juliánusz) barátnak hívták. Teljesedett élete legnagyobb álma, elindulhatott az őshazában maradt magyarok fölkutatására. Hiába találta meg őket, nem tudta az új hazába vezetni, mert menekülniük kellett egy új nagy ellenség, a tatárok elől. Később már nem lehetett őket megtalálni, szétszóródtak, s beleolvadtak a környező népekbe.

Kodolányi János nyomán

KIS TÖRTÉNELEM

DISZKÓ RUHA

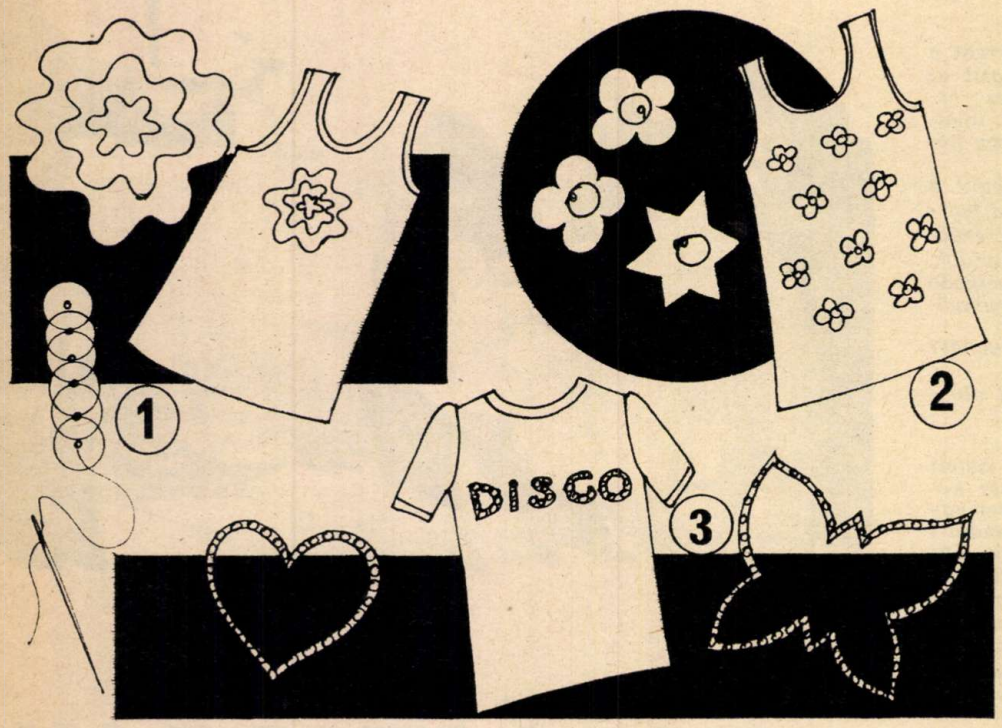

A diszkóstílus nemcsak a zenében és a mozgásban, hanem a ruházatban is divatossá vált. Az öltözködésben kialakította sajátos, praktikus formáit.

Mit is jelent a praktikusság? A ruha legyen kényelmes, a mozgásban ne gátoljon. Rétegesen öltözködj. A nadrághoz, szoknyához ne csak trikót, hanem inget is viselhetsz.

Két szabásmintát mutatunk be.

Az anyag megválasztásakor ügyeljetek arra, hogy a vásárolt textil lehetőleg fényes felületű legyen. Bizonyára ismeritek a klottot, hiszen a tornanadrágok zöme ebből van, de a szatén, a szaténkarton is alkalmas rá. Ezek az anyagok olcsók, úgyhogy aki vállalkozik az ingek megvarrására, és ha ez sikerül, kevés pénzből nagyon divatosan öltözködhet.

Néhány szó a díszítésről: a csillogó hatást flitterekkel, pajettekkel, strasszokkal, gyöngyökkel érheted el. Budapesten a Deák Ferenc utcai Röltex boltban igen szép választék áll rendelkezésetekre. A strasszdíszítést méterben árusítják. Flittert vagy méterben, vagy dekára adják. Pajetteket változatos formában lehet kapni.

A különböző csillámdíszekre a rajzok segítségével adunk ötleteket. (Ezt a mintát a Magyar Televízió 1980. január 30-i „Tízen Túliak Társasága" című műsor divat rovatában láthattátok.)

A flittereket úgy varrjátok egymás mellé, hogy az egyik flitter a másik közepéig érjen, tehát takarja az előzőn áthúzott cérnát. A méterben árult flittert, csak az előrajzolt minta vonalára kell felvarrnotok, úgy, hogy az öltések ne látszodjanak. A pajettek alkalmasak arra, hogy önálló díszítésként szerepeljenek, tehát a legegyszerűbb, ha valamilyen mértani formában, mint egy rácsszerkezet részeiként varrnátok fel a trikókra. A méterben vásárolt strasszt, az általatok kiválasztott formára szintén a rajz szerint varrjátok fel.

A szabásmintákat Borostyánkői Zsuzsa és Simon Antal készítette a Magyar Divat Intézet Ifjúsági Divat Bizottsága kollekciójához.

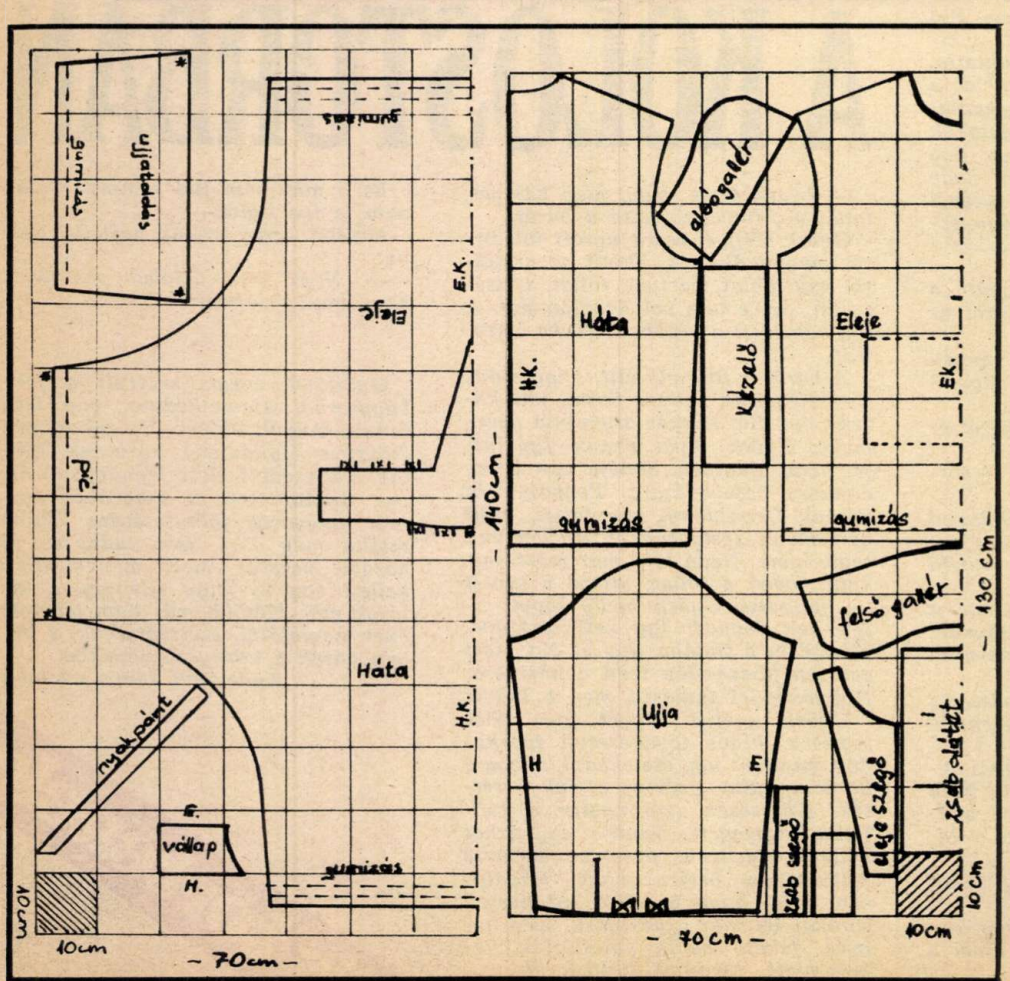

Szentpéteri Györgyi

EZER-MESTEREK!

Barkácsláda rovatunkban szívesen bemutatjuk a már elkészített használati tárgyaitokat, játékötleteiteket, sőt a szakkörben közösen készített barkácsmunkátokat is. Levélben írjátok meg, mire használható, milyen anyagból, hogyan készítettétek? Lehetőleg küldjetek róla rajzot vagy fényképet.

Mutassátok be szakkörötöket is. Mit csináltok? Mi az, ami hírnevet szerzett számotokra? Címeteket és a szakkör foglalkozási idejét feltétlenül közöljétek! A borítékra írjátok rá: „Pajtás-barkácsláda."

Így lesz igazán érdekes és sokoldalú a rovatunk.

KÉT ÚJ SZERSZÁM

Pajtás-barkácsládádba most franciakulcsot vegyél. Vasüzletben, barkácsboltban, vagy járműalkatrész-kereskedésben szerezheted be. Középméretűt, 20–25 centiméter nagyságút javaslunk, olyan típust, amilyet a képen látsz. Rendkívül használható szerszámhoz jutsz.

A másik új szerzeményed egy kis csavarhúzó legyen. A műanyag nyelű, hosszú szárú, 3–4 milliméter élhosszúságú csavarhúzót elektromos- és szerszámkereskedésben vásárolhatod meg.

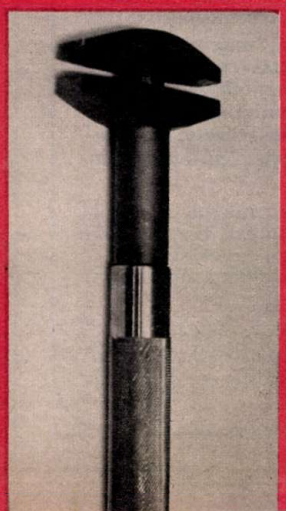

Javítások a lakásban

Szerszámládánk segítségével néhány javítást már elvégezhetsz a lakásban is. Itt is kell a bátorság, de az óvatosság sem árt, nehogy a meglevő hibánál nagyobbat csinálj.

CSEPEG A VÍZCSAP

Az első teendő: megkeresni és elzárni az alsó áteresztő csapot, ami az elromlott csaphoz engedi a vizet. Ha sikerült, s a nyitott csapon át sem folyik a víz, csavard ki a hibás csap betétjét (csavarorsóját) és cseréld ki a régi bőrkorongot. Ilyet vaskereskedésben kaphatsz, de magad is kivághatsz vastag bőrből, derékszíjdarabból. Vigyázz, hogy a betét ki- és becsavarásakor ki ne törd a csapot a falból vagy a mosdókagylóból. Ezt úgy kerülheted el, ha a franciakulccsal csavart csapbetét forgatási irányával ellentétes irányba feszíted kézzel a csaptestet.

DUGULÁS MEGSZÜNTETÉSE

Gyakori hiba, hogy a mosdó lefolyója eldugul. Ilyenkor vagy a bűzvető dugult el, vagy a lefolyó rácsában akadt fenn valami. Az utóbbit horgos végű dróttal fölfelé kell kitisztítani. Ha ient, a bűzvető tömődött el, le kell csavarni az alját, kiönteni belőle a vizet és a szennyet, természetesen a W. C.-be, ahol lemegy és nem okoz újabb dugulást. Az alsó rész lecsavarásakor itt is fogd meg a lefolyótestet, hogy ki ne törd a falból vagy a mosdóból. Visszacsavaráskor ne felejtkezz meg a tömítőgyűrű visszaillesztéséről.

MEGLAZULTAK A VILLANY-KAPCSOLÓK

Sokszor nem lehet bekapcsolni a világítást, mert meglazultak a kapcsoló szorító csavarjai. Nem kell különösebb tudomány ahhoz, hogy ezt a hibát megszüntesd, de mivel elektromos áram közelében dolgozol, az első követelmény: ÁRAMTALANÍTANOD KELL A HÁLÓZATOT! Ezt a biztosíték kicsavarása, illetve a biztosító automata kikapcsolása útján éred el. Ezután bekapcsolod a világítást, hogy meggyőződj róla, nincs-e mégis áram. Ha van, villanyszerelőt kell hívni. Ha nincs, megkezdheted a csavarok megszorítását. Ha az egész kapcsoló vagy konnektor mozog, vedd le a borítólapot, vagy a burát, és keresd meg a kapcsoló rögzítő csavarjait. Amikor ezeket is megszorítottad, helyezd vissza a borítót, csavard be a csavarokat, de ne feszítsd túl, hogy el ne pattanjon a műanyag.

Összeállította: Gebri Antal

Fotó: Wagner Margit

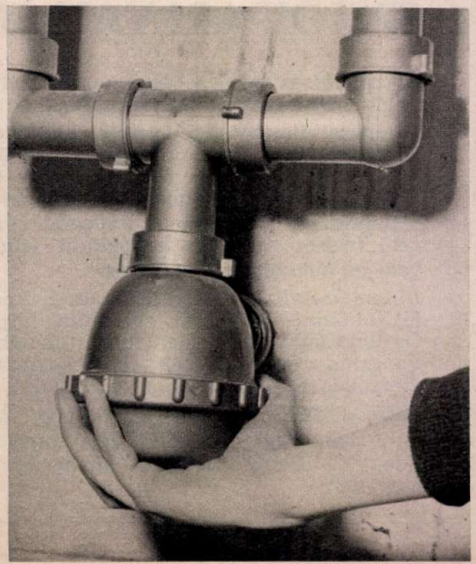

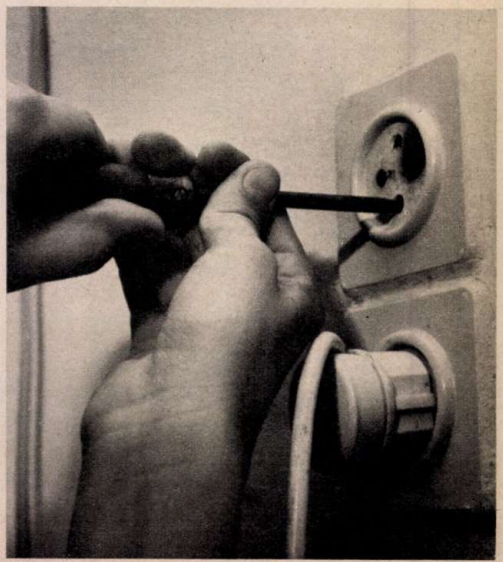

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK

— kőműves,
— ács-állványozó
— hidegburkoló
— fapadlózó műanyag-burkoló
— víz-gázszerelő
— központifűtés-szerelő
— villanyszerelő
— vas- és fémszerkezeti lakatos
— épületasztalos
— szobafestő-mázoló

szakmára várunk benneteket.

Szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 14—17. életévüket 1980-ban betöltik és a 8. osztályt elvégezték, illetve, akik jelenleg nyolcadikos tanulók.

Vidékieknek a tanulmányi időre tanulóotthont és teljes ellátást biztosítunk. Tanulmányaitokhoz szakképzett nevelő tanárok nyújtanak segítséget.

Biztosítunk továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, társadalmi ösztöndíjat, valamint különböző sportolási és művelődési lehetőségeket is.

Az alapösztöndíjon kívül havonta valamenynyi szakmában 250,— Ft társadalmi ösztöndíj bérkiegészítésre is lehetőség van.

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

Pontos címünk: Főv. 3. sz. Építőipari Vállalat, szakoktatási csoport, Budapest XIII., Lehel út 10/a. Telefon: 494-300.

GYERE AZ ANGYALFÖLDI SZÖVŐGYÁRBA!

1980/81-es tanévre a 14. életévet betöltött és általános iskolát végzett LÁNYOKAT **szövőnek,** FIÚKAT **villanyszerelő, forgácsoló, szerkezeti lakatos szakmákra beiskolázunk szakmunkástanulónak.**

Tanulmányi idő 3 év.

Juttatások: 500 Ft társadalmi, ezen kívül az iskolai eredménytől függően 410—620 Ft tanulmányi ösztöndíj. Ingyenes munkaruha. Elhelyezés kollégiumban. Az üzemi gyakorlat idején a gyárban 3 Ft-ért ebédet adunk. Évente egyszer kedvezményes vásárlás a vállalat termékeiből.

Szakmunkásvizsga letétele után **a kereseti lehetőség szövő munkakörben 5% szakmunkáspótlékkal 2800—4000 Ft.** A többi munkakörben bérbesorolási kategóriától függően alakul a kereset.

A továbbtanulást támogatjuk.

Jelentkezni lehet személyesen, szombat kivételével bármely munkanapon 8—15 óráig.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk
Cím: PATEX
Angyalföldi Szövőgyár
személyzeti osztály
Budapest XIII.,
Fáy u. 81—83.

A PEST MEGYEI ÁLLAMI ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT

az 1980/81-es tanévre általános iskolát végzett fiúk jelentkezését várja szakmunkástanulónak az alábbi szakmákba:

— épületvillamossági szerelő, padlóburkoló, magasépítőipari ács-állványozó, központifűtés- és csőhálózatszerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, gázvezeték- és készülékszerelő, szobafestő és mázoló (tapétázó), kőműves, épületasztalos, vasbetonkészítő, vízszigetelő, bádogos, épületgép-szerelő, autószerelő (ehhez nem jár kollégiumi elhelyezés), épületburkoló, vas- és fémszerkezeti lakatos.

Vidéki fiatalok részére a tanácsok irányítása alá tartozó kollégiumban elhelyezést, valamint teljes ellátást biztosítunk. Ösztöndíjat, a III. évben teljesítménybérezési lehetőséget, valamint a rendeletekben előírtaknak megfelelően társadalmi szerződéses ösztöndíjat ad a vállalat.

JELENTKEZÉS: személyesen vagy írásban a vállalat Szakoktatásán. Budapest XXI., Kis János altb. u. 19—21. — 1751 (Megközelíthető: Boráros tértől gyorsvasúttal, a második megálló.)

FIÚK! LÁNYOK!

Gyertek az Egyt Gyógyszervegyészeti Gyárba szakmát tanulni! Korszerűen felszerelt tanlaboratóriumunkban és üzemeinkben jól elsajátíthatjátok a **vegyianyag-gyártó, hegesztő, csőszerelő, ács-állványozó, lakatos, gáz- és vízvezeték-szerelő, kőműves, esztergályos, villanyszerelő, és szobafestő-mázoló szakmákat.**

A képzés ideje: a hegesztő szakmában két év, a többi szakmában három év.

Fiúknak Budapesten kollégiumot biztosítunk!

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt szerezhettek a 4 éves képzési idejű vegyianyag-gyártó és a vegyészanalitikus szakmában.

GONDTALAN TANULÁSHOZ A VÁLLALAT SEGÍTSÉGET NYÚJT: tanulmányi eredménytől függően **TÁRSADALMI ÖSZTÖNDÍJ — NYERESÉGRÉSZESEDÉS — EBÉD,** védőruha, védőétel, a törzsgárdatagság elismerésekor a teljes tanulóidőt beszámítjuk. ÜDÜLÉSI LEHETŐSÉG: a vállalat balatoni üdülőiben és vízi sporttelepein.

SPORTOLÁSI LEHETŐSÉG SPORTSZAKOSZTÁLYAINKBAN:
labdarúgás, kosárlabda, turisztika, sporthorgászat.

SZAKMUNKÁSVIZSGA UTÁN
Jó kereseti lehetőség! Szabad szombat! Továbbtanulás!

Pályakezdőinket 5 évi **BEILLESZKEDÉSI PROGRAMMAL** segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein.

A két- és hároméves képzési idejű szakmákban munka mellett esti vagy levelező tagozaton teheted le az érettségi vizsgát, majd a technikusminősítő vizsgát.

Támogatjuk főiskolai és egyetemi továbbtanulásodat is.

Személyesen, telefonon vagy levél útján történő jelentkezésedet előjegyzésbe vesszük.

Jelentkezési határidő: 1980. április 30.

Címünk:

Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár
Oktatási Osztály
Budapest,
X., Keresztúri u. 30—38.
Telefonszámunk: 836-702

Levélcímünk: Budapest, Pf. 100. 1475

A gyár budapesti központját a 67-es autóbusszal közelítheted meg a METRÓ Örs vezér téri végállomásától.

Lányok!

VÁR BENNETEKET A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT KAPOSVÁRI GYÁRA JELENTKEZZETEK FONÓIPARI TANULÓNAK!

Jelentkezhet minden 14—17 éves, az általános iskola 8. osztályát végzett leány.

Felvételi vizsga nincs.

Képzési idő 3 év. Jól képzett oktatók és tanárok segítenek a szakma elsajátításában.

JUTTATÁSOK:

— napi 5 Ft térítés ellenében háromszori étkezés,
— a gyár jól felszerelt, kényelmes leányotthonában térítésmentes elszállásolás,
— havonta ingyenes buszbérlet,
— ingyenes tankönyv és munkaruha,
— tanulmányi átlag alapján 790—1060 Ft ösztöndíj,
— a szakmunkásvizsga letétele után 3200—4200 Ft közötti kereset + 5% szakmunkáspótlék.

Jelentkezni lehet az iskolák által kiadott jelentkezési lapokon, vagy levélben. A jelentkezési lapra kérjük ráírni „Fonalgyártó szakma", PFV Kaposvári Gyára.

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT KAPOSVÁRI GYÁR

Jelentkezési lapot vagy levelet az alábbi címre küldjétek:
PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT KAPOSVÁRI GYÁRA személyzeti és oktatási osztály

KAPOSVÁR, Jutai u. 26. 7401
Bővebb tájékoztatónkat kérésre megküldjük!

GYERMEKKORI RABIGA?

— Kisfiam, ébresztő, kelj fel!
— Álmos vagyok, anyu, öt percet...
— Nyomás, elkésel az edzésről, öt óra!

•

— Még éhes vagyok!
— Nem baj. Tartanod kell a súlyod.
— Legalább egy kis vajaskenyeret...
— Szó sem lehet róla, elhízol és úgy nem tudsz tornázni.

•

— Nem bírom. Rémesen fáj a kezem.
— Menj vissza a szerre!
— De hát képtelen vagyok megcsinálni.
— Próbáld! A mindenségit!

Nadia Comaneci már régen átvette olimpiai aranyérmeit Montrealban, amikor a kanadai televízió képernyőjén — még mindig ő volt a főszereplő. Folyhatott akármilyen verseny bármelyik sportágban, az ő nevét emlegették a riporterek, s ha pillanatnyi szünet támadt, nem egyszer máris pergett a film a csodálatos felemáskorlát-gyakorlatról, vagy éppen a Comanecivel készült interjú képsorai tűntek fel. Immár tizedszer, tizenötödször, majd tán huszadszor is.

A képernyőn megjelent Nadia kedvesen mosolygós, felhőtlenül boldog gyermekarca. Ünnepelte a világ a tizennégy esztendős román kislányt.

NEHÉZ ÚT — KÖNNYEKKEL

Az ünnep perceiből, persze, nem könnyű megközelíteni azt, hogy mi minden zajlik le az edzőteremben az ünnepeket megelőző nehéz hétköznapok hosszú során. Nadia tekintetének sugárzása mit sem csökkent, amikor nyilatkozott: „Nehéz, fárasztó utat jártam végig — sok sérüléssel, könnyekkel — a mai napig."

Beszéljünk hát az élsportról! A könnyekről is, az érmekről is, a fáradtságról és mosolyról. Hazánkban a kisdobos és úttörő korú gyermekek már javában sportolnak. Ki így, ki úgy, és ez nagyszerű dolog!

Vannak azonban olyan sportágak, mindenekelőtt a sportvilág érdeklődésének középpontjában álló torna és úszás, amelyekben az olimpiai-, világ- és Európa-bajnokok átlagos életkora rohamosan csökkent az elmúlt években. Vagyis már óvodás korban megkezdődik a gyerekek foglalkoztatása, hogy a tizenéves kor kö-

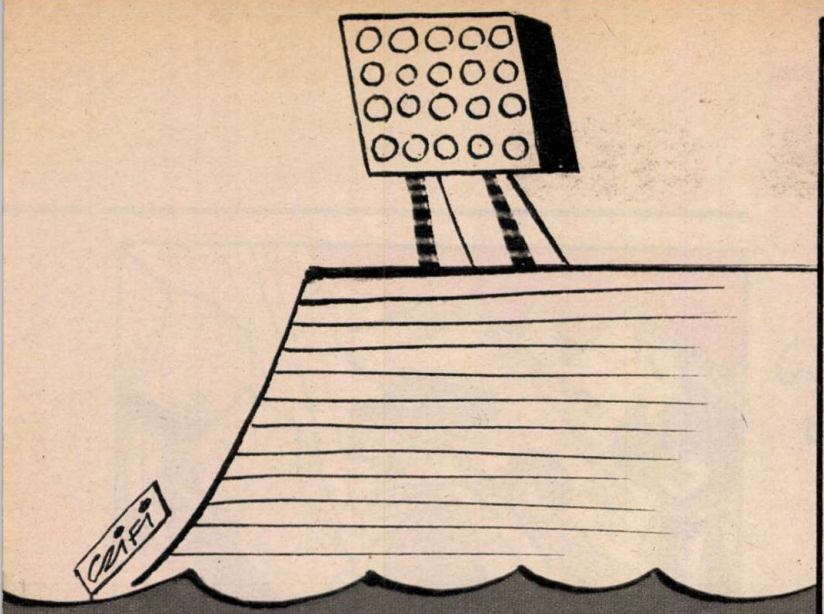

VITATKOZZUNK!

Írásunkban arra próbáltunk választ keresni, hogy nem fizetnek-e túl nagy „árat" az élsportoló gyerekek céljaik eléréséért. Tiszteljük kitartásukat, önfegyelmüket, nem utolsósorban tehetségüket, tiszteljük már-már megszállott edzőik szakmai tudását, tapsolunk sikereiknek, együttérzünk velük kudarcaikban. De közben kicsit aggódva, sajnálkozva töprengünk: mikor és hogyan fognak rádöbbenni, milyen soksok élményt mulasztottak el, mennyi minden maradt ki gyermekkorukból. Olyan kérdés ez, amelyre nagyon nehéz pontos, egyértelmű választ adni. Ezért ajánljuk vitára írásunkat. Szívesen látjuk mindenkinek a véleményét, gyerekekét és felnőttekét, sportolókét, edzőkét, szülőkét, pedagógusokét.

Várjuk az írásokat!

zepére már a magas nemzetközi szintet is elérjék.

A sajtó egyre gyakrabban emlegeti ezeket a nagyon fiatal sportolókat afféle modern rabszolgáknak, akik rendkívül megerőltető — a szó szoros értelmében vett — munkát végeznek mindennap, hosszú órákon át. Hírt adnak olyan pillanatokról, hogy ezek a gyerekek sírnak a kimerültségtől, vagy éppen egy-egy nem sikerült gyakorlat után — és egyre többször merül fel a kérdés, hogy van-e ezeknek az élsportoló fiataloknak igazi gyermekkoruk, marad-e idejük például játszani.

MIT NEVEZÜNK JÁTÉKNAK?

Megkérdeztük Solymár Istvánt, a dunaújvárosi Vasvári Pál Általános Iskola igazgatóját, aki szakembere ennek a kérdésnek. Az iskola tanulói az eddigi úttörő-olimpiákon összesen 72 első helyet szereztek, többet, mint bármelyik megyénk (!) fiataljai. Ráadásul a Vasvári diákjai közül számos kiváló úszó és tornász került a válogatott keretekbe is.

Az igazgató a kérdésre kérdéssel válaszolt: „Játszani?... Az a kérdés, hogy mit nevezünk játéknak? Csakis azt, ha valaki a téren rúgja a labdát, vagy — talán unalmában — az utcán csatangol és becsönget a házakba? Ilyen értelmű játékra a sportoló gyerekeknek csakugyan nincs túlzottan sok idejük. Számukra viszont az igazi, a szeretett játék maga a sport. Ha nem lennének sportegyesületeink, ha nem lennének edzők és foglalkozások, akkor ezek a gyerekek nem hivatalosan, nem úgymond sportolóként, hanem csak úgy, játékból, talán úszást vagy tornát játszanának szabad idejükben. Csak éppen nem érnének el eredményeket, nem utazhatnák körül gyermekkorukban a fél világot..."

Az érvekhez nem sok kétség férhet. Általánosságban mindez valóban igaz. A fiatal sportolók nagy többsége — ha jó az edző — éveken keresztül végigjátssza a foglalkozásokat (az utánpótlás-korban hivatalosan nem is nevezik edzésnek!), amíg teste és lelke eléri azt a szintet, hogy úgymond nagy terhelést kapjon sportágában.

Ám eljön a nagy terhelés is, amikor a játék komolyabbra fordul, s a hideg hajnalokon a gyerekek útja az uszodába vezet és az iskolai kötelességek után — míg a nem sportolók már a tévémacit nézik — ők még mindig az uszodában, a jégen, a tornaszereken vagy az edzőteremben vannak.

És fáradtak, fáradtak...

HÚSZÉVES „ÖREGEK"

A felemelő pillanatokért az élsportolóknak meg kell küzdeni önmagával, de olyan egyedüli élményt hoz számára a kitartó munka, amelyet...

...Amelyet mások, más területeken ugyancsak kitartó szorgalommal érnek el úgy, hogy a holtpontokon nap mint nap túlverekedik magukat. Így ünneplik a világon a kiváló zongoraművészt, így a Nobel-díjas tudóst, így a matematikai olimpiát nyert fiatalembert. Vagy azt a Polgár Zsuzsát, aki tízévesen nagyszerű eredmények egész sorát vonultatta fel az országos női sakkbajnokságon.

A fizikai teljesítményben azonban van valami, ami mindezektől a példáktól alapvetően eltér. Polgár Zsuzsika — ha nincsenek kiemelkedő képességei — akár harminc éves korára is „beérhetett" volna.

Egy úszó, egy tornász azonban már lassan húszévesen is öreg, már nem tud lépést tartani a fiatalabbakkal, akiknek lazább az izomzatuk, akik kevésbé fáradékonyak. Ha ezek az úszók és tornászok elsősorban játszanak — a szó hagyományos értelmében — egész gyermekkorukban, húszévesen már hiába fektetnének a sportba mégannyi energiát is. Az idő elszalad. Eredmények nélkül.

Igen, az élsportban van öröm és vannak könnyek, van fáradtság, kimerültség.

De hát rabiga ez?

Ha rabiga — megfelelő kárpótlást jelent-e érte a siker?

Ha a siker élményt ad, nem marad-e évek múltán mégis rossz szájíz is abban, aki mindennap megküzdött azért a felemelő pillanatért?

Szóval, rabiga?

Vagy inkább valami más?...

TÖPRENGŐ

RAJZUNKON az ábrák bizonyos logikai sorrendben követik egymást. Mondd meg, hogy e logika alapján a nyolc megszámozott ábra közül melyik kerül a kérdőjel helyére?

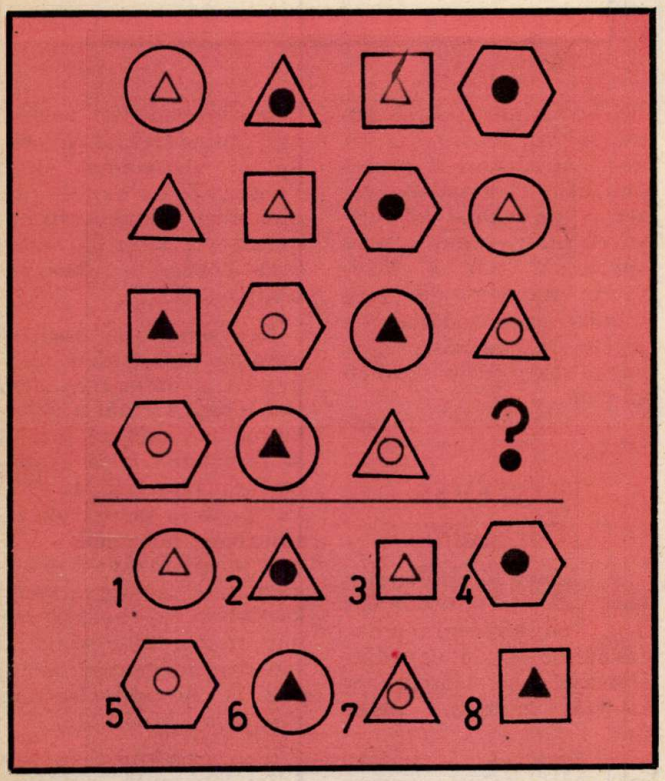

A HAT RAJZ közül kettő teljesen azonos. Melyek ezek?

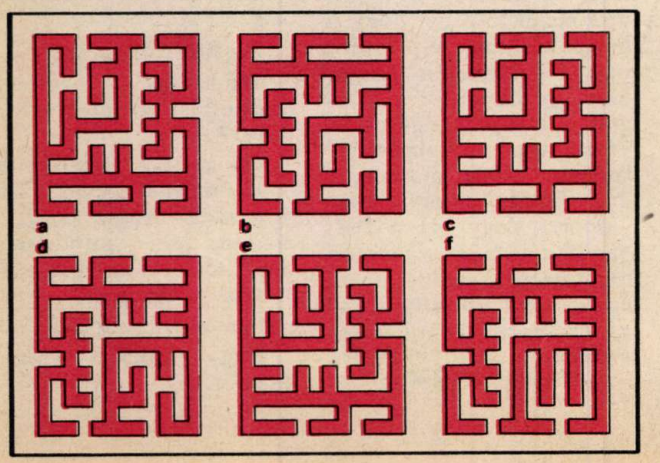

A KÉT KÉP között hány apró eltérés található?

A VÍZSZINTES sorok beírása után az első függőleges oszlopban egy híres francia író nevét kapod meg. 1. Baráti ország fővárosa. 2. A fazék is ez. 3. Rádiólokátor. 4. Egyiptom folyója. 5. A Bánk bán zeneszerzője.

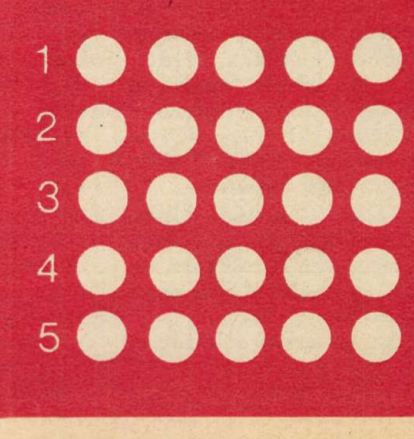

A rejtvények megfejtését csak postai levelezőlapon küldd be!

Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: március 5.

VAN EGY KIS APRÓPÉNZED?

VÍZSZINTES: 1. Az NDK márka századrésze. 7. Románia fillérje. 10. Csapadék ellen véd. 11. Gyújtózsinór. 13. Mutatószó, amelyben egy kis meglepetés is van. 15. Rossz bor. 16. Nis betűi keverten. 17. Számtan a diák nyelvén. 19. Szintén. **20. A rubel századrésze.** 21. Beáta egynemű betűi. 23. Aki e közé keveredik — megeszik a disznók, így szól a mondás. 24. LÖI. 25. Színművész, István. 27. Város a Szovjetunióban. 28. Nincs magassága. 30. Medvebocs. **31. Ausztria aprópénze.**

FÜGGŐLEGES: 1. Egy finn márkában száz van belőle. 2. Üde. 3. Táplálkozni. 4. Iny kevert betűi. 5. Magasodik. 6. Gépkocsi, röviden. 7. Mindenkitől rászedhető. 8. Az egyik nem többesszámban és névelővel. 9. NOR. **12. A spanyol peseta századrésze. 14. Száz darabért egy svájci frankot adnak érte.** 17. Boráról híres Fejér megyei helység. 18. Hidegen, melegen kellemes ital. 20. „Beszél" az éhes gyomor. 21. Kis szalonnabőr. **22. Csehszlovákia fillérje.** 23. Bejárati nyílás. 24. Augsburg folyója, itt szenvedtek súlyos vereséget a kalandozó magyarok. 26. Seben képződik. 27. Portugál, osztrák és kubai autók betűjele. 29. Egymást előző betűk. 30. Mosó egynemű betűi.

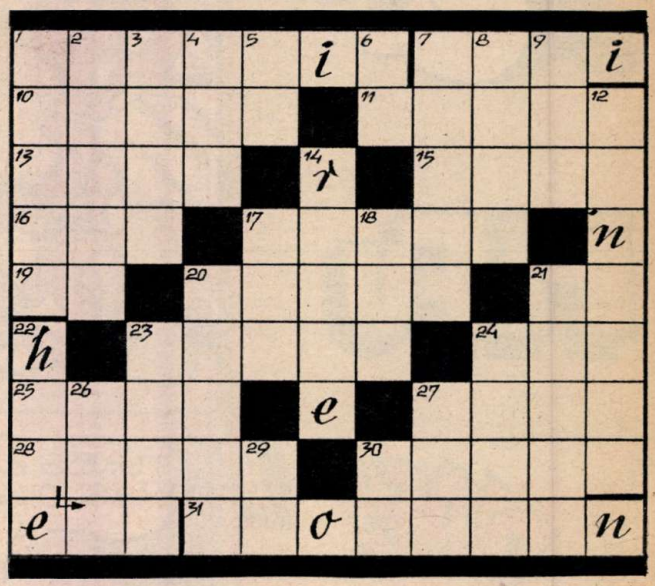

NYERTESEK

A 3. szám rejtvényeinek megfejtéséért könyvutalványt kapnak: Mészáros László, Budapest XI.; Bernáth Tünde, Nagyfüged; Busa Teodóra, Szentes; Farkas Klára Eszter, Ajka; Gyovai Márta, Csongrád; Hári Izabella, Nagykanizsa; Iváncsics Judit, Szombathely; Laja Gábor, Dabas; Marczis Éva, Ostoros; Nyircsák Katalin, Tiszadada; Pénzes Zoltán, Ópályi; Pethe Zsuzsa, Nyíregyháza; Pető Gabriella, Leninváros; Sebestyén Katalin, Vásárosmiske; Slehovszki Gábor, Maglód; Surinás Klára, Újiráz; Suszter Anna, Tiszadada; Tar Timea, Karancslapujtő; Trungel Judit, Egyek; Ulkei M. Katalin, Mezőtúr.

A 3. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Keresztrejtvény: Svéd gránit, ötven, két méter, Steindl Imre, Munkácsy. **Betűrejtvények:** egyedül, kalász, vegyszer, ketrec. **Benzinkútnál:** Hal a kúton, tv-antenna, csomó a csövön, füst, kutas a levegőben, madár a lámpában, kormány. **A szembenálló:** 6—12, 3—14. **A képen látható:** 9. **A behavazott táj:** fecskefészek fiókákkal, teknőc a fa tetején, méhek nem hagyják el ilyenkor a kaptárt, a mankó rossz oldalon van, a cipőnyomok is rossz oldalon vannak, az évgyűrűk négyszögletesek, a fecskék ilyenkor Afrikában vannak, az erdész golfütőkkel jár, kezében kétoldalt fogazott fűrészt tart. **Két testvér:** fekete sapkás, piros, illetve sárga pulóveres.

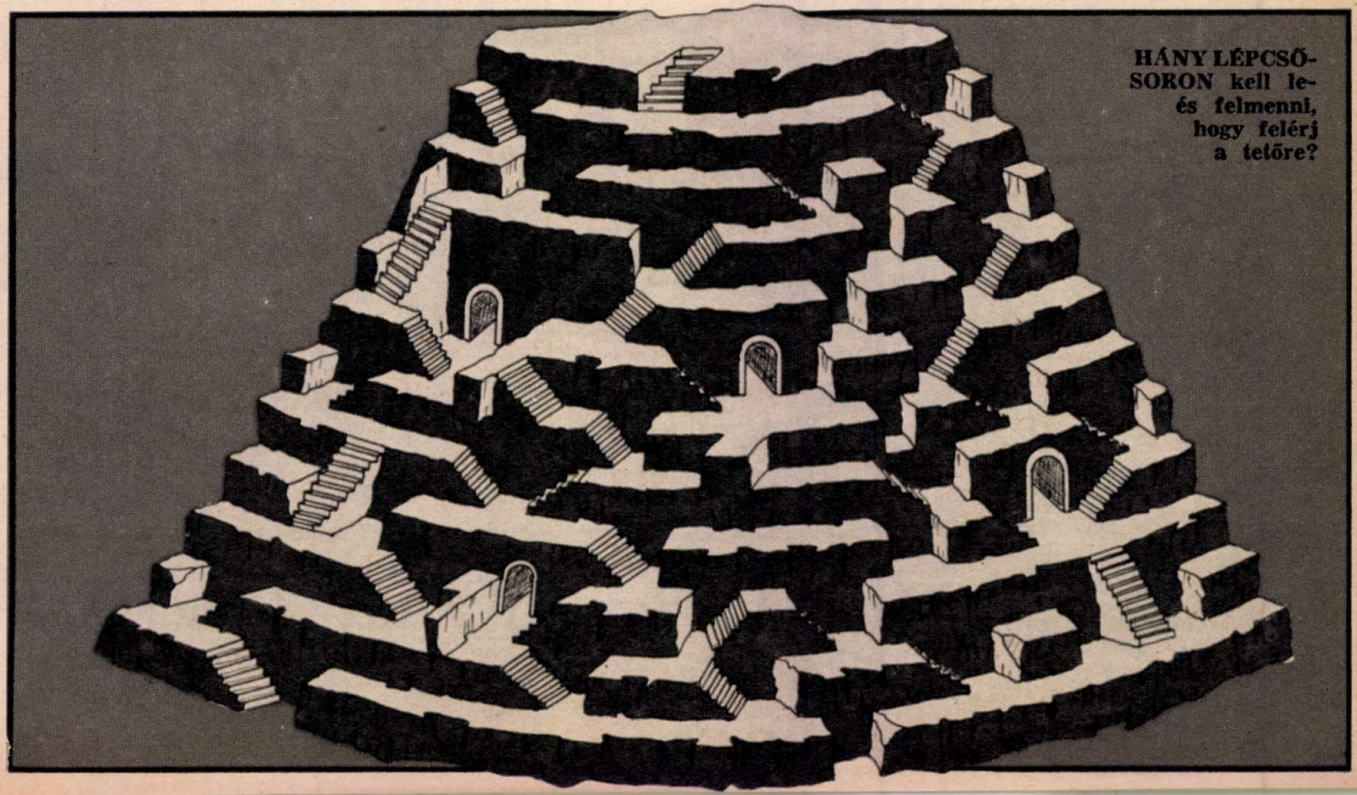

HÁNY LÉPCSŐSORON kell le- és felmenni, hogy felérj a tetőre?

HÓGOLYÓZIK

PIFU

A PAJTÁSBAN OLVASTUK

PARLAMENTI VIRÁG

Nagyon tetszett, hogy a Pajtás ez évi 3. számában részletesen közölték a VII. országos úttörőparlamenten elhangzott javaslatokat, kéréseket, hiszen ezek hasznos segítséget nyújtanak az úttörőmunkánkhoz. Különösen jó az a kezdeményezés, hogy folyamatosan szóhoz juttatták azokat az úttörőket, akik nem tudták elmondani véleményüket a parlamenten, legalább így a sok jó ötlet, hasznos tanács nem merül feledésbe, hanem közkinccsé válik.

Cserna Zoltán, Újlengyel, Nyári Pál u. 29/a — 2724

KIS TÖRTÉNELEM

Nagyon szeretem a történelmet, ezért külön öröm számomra a „Kis történelem" című új sorozat elindítása. Úgy gondolom, ez a sorozat nemcsak a harmadikosok számára hasznos, nekünk, felsősöknek sem árt egy kis ismétlés, s ezek az írások számunkra is nagyon érdekesek. Azt hiszem, a Pajtásban még azok is szívesen elolvassák az őseink életéről szóló történeteket, akik egyébként nem szeretik a történelemkönyvet forgatni.

Gyökér Erzsébet, Súr, Petőfi S. u. 37. — 2889

ELMENTÜNK VILÁGGÁ

Kár, hogy véget ért az „Elmentünk világgá" című expedíciós sorozat. Hétről hétre izgatottan vártuk az idegen országok gyerekeinek életéről szóló érdekes történeteket. Ritka élményt nyújtott számomra a Pif műhelyében tett látogatás, jó ötletnek tartom, hogy mindegyik lapszámhoz ajándékot is adnak. Nagyon tetszett a belga KINDERKRANT-ról szóló beszámoló, a gyermek-szerkesztőség gondolata. Meglepett, hogy a svéd iskolások életmódja mennyire eltér a mienktől.

Bár e sorozat véget ért, de a jövőben is szeretnénk olvasni riportokat külföldi gyerekekről.

Nagy Andrea, Gyöngyös, Ifjúság u. 8. — 3200

ENGEM ITT SZERETNEK

A múlt évi 38/39. számban olvastam az „Engem itt szeretnek" című cikket, amely nagyon jó érzéssel töltött el. Jászdózsáról még nem hallottam, de azt hiszem, hogy aki elolvasta ezt az írást, az megjegyezte ennek a falunak a nevét, ahol oly sok elhagyott gyermek talált otthonra, szülői szeretetre, az ottani nagylelkű asszonyok segítségével. Jó, hogy vannak ilyen emberek, akik felkarolják az állami gondozott gyerekeket. De sajnos nem mindegyiknek alakul úgy a sorsa, mint Bíró Évié és a többi Jászdózsán nevelkedő társáé. Ezért az lenne a legjobb, ha a szülők nem „dobnák el", hanem felelősséggel felnevelnék lányaikat, fiaikat.

Ölbei Lívia, Celldömölk, Kresznerics u. 4. — 9500

CSEVEGŐ

Nagyon tetszett a karácsonyi szám Csevegő rovata. A „Miért ne?" című történetet olvasva örültem, hogy elapadtak a kistestvér könnyei. Biztosan neki is tetszett a film, és nemcsak az ő nővére tanult az esetből, hanem a többi nagytesó is. A „Divat tanácsadó"-t is hasznosnak tartom, tavaly édesanyámmal mi is készítettünk ennek alapján egy divatos ruhát. Szerintem a Csevegő fénypontja a „Jeligére elmondhatod". Ezt szeretnénk sűrűbben is olvasni a Pajtásban, mert nemcsak azoknak ad hasznos tanácsokat Csöszke, akiknek „címezte", hanem mindenkinek, aki elolvassa. Sőt, az osztályunkban a fiúk is kedvenc olvasmányaik közé sorolják.

Tuza Zsuzsanna, Jászberény, Korcsolya út 3. — 5100

UEMURA 55 NAPJA

Mindig érdeklődéssel olvasom az expedíciókról és más tudományos témákról szóló cikkeket, de ezek közül is különösen tetszett az ez évi első számban megjelent „Uemura 55 napja" című írás. Valóságos „kalandregény", érdekes, izgalmas, szép fotókkal. Meghatót volt olvasni a kiskutyák születéséről, és látni őket a fotón. Máskor is szívesen olvasnék ehhez hasonló kalandos vállalkozásokról.

Szabó Éva, Szeged, Gera S. út 20. — 6723

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

1979. február 1-től az új előfizetési díjak:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

80.0418 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő:
PORKOLÁB CSABA

A TŰZFORRÓ LAVINA

4.

Szöveg: CSER GÁBOR
Rajz: ENDRŐDI ISTVÁN

Ezalatt a „lopott" autóban . . .

– Izé . . . most látom, hogy ez a kocsi nem is az enyém. Egy percig sem maradhatok tovább . . .

– Pofa be. Tovább!

Hosszú, kacskaringós út után végre megérkeznek.

Megkezdődött a kutatás . . .

– Hm . . . Ez tényleg nem Bórax mérnök, csak egy sima autótolvaj. Hogy az a . . .

– De a kocsi a mérnöké. A barna dosszié mégsincs sehol! Így nem lehet bűnözni . . .

– Miért nem szóltak előbb? Az irattartóban láttam valami hasonlót . . . Na, viszlát . . .!

– Hát persze! . . . Megvan!!

A három sötét úr azonban észbekapott . . .

– Jól van fiú, becsületes tolvajokat nem bántunk. Csak azt szeretnénk, ha maradnál még egy kicsit . . .

És elrobogtak.

– Micsoda pompás nap! A fiam intőt hoz haza, én ellopok egy kocsit, aztán kirabolnak, és itthagynak gúzsba kötve . . .

DISZKÓTOR

FOTÓ: WAGNER MARGIT

80/9
XXXV. ÉVF. • 1980. FEBR. 28. • ÁRA: 3,50 Ft
PAJTÁS

„Kezes jószág" az eszterga,
lányoknak éppúgy engedelmeskedik,
mint a fiúknak

Ritka látvány ma már:
munkában a kovácsok félkezes kalapácsa.
A nagyüzemekben gép fogja
és gép kalapálja az izzó anyagot

AZ EMBER A LEGERŐSEBB

Állunk az óriási, legalább hat futballpálya nagyságú csarnok közepén, a diósgyőri Lenin Kohászati Művekben. Gép és gép mindenütt, embert alig látni. Szemünket, mint mágnes, vonzza az izzó vas látványa. Rőtszínű szikrákat szórva rohan a hosszú acéldarab, gépek ereje hajtja, űzi a mind keskenyebb acélkapuk közé, hogy egyre karcsúbb legyen.

Fenn üvegfülkében áll a kormánypadkezelő, innen vezérli az izzó fémet. Műszerek fénye jelzi, hogy odalent minden rendben van.

A HŰSÉG JUTALMA

Vinnai Gyula hengerész széles asztalra teríti az acélprofilok rajzát, úgy mutatja, hogy milyen lesz a mai „termés":

— A műszak kezdetén beállítjuk a gépeken a méreteket, később már csak azt figyeljük, hogy nem hibás-e az anyag. Régen, amikor idekerültem, acélfogókkal emeltük a százhúsz kilós tüzes fémtömböket. Óriási gyakorlat, erő és ügyesség kellett ahhoz, hogy a hengerek közé erőltessük a szikrázó fémet. Néhányan megijedtek az akkori nehéz munkától, de én ittmaradtam. A hűség jutalma sem késett, háromszor kaptam meg a „Kiváló dolgozó" kitüntetést.

Az öntödében Veres István a kalauzunk:

— A legkíváncsibb arra voltam, hogyan lehet a homokba vasat, izzó acélt önteni — mondja. — Elég hamar megtanultam, hogy a tűzálló homokot könnyű formázni, és meg is szerettem ezt a munkát. Sok fortélya van, és ügyes kéz kell hozzá. Tavalyelőtt végeztem Dunaújvárosban, a főiskola öntőszakán. Most én irányítom a munkafolyamatokat. Készítünk hajócsavarokat, turbinalapátokat, lendítő- és fogaskereket, vasúti váltókat, és akkora üstöket, amibe tonnaszám zúdíthatják a kohászati anyagot.

MIT TUD A „NAGYMACKÓ"

Miskolc, harmadik kerület, Téglagyár út 3. Itt van a 100-as számú Ipari Szakmunkásképző Intézet és Szakközépiskola. Az esztergályosműhelyben mindenkinek „saját" gépe van. Az elsőéves Kaselyák Jóska csavaranyákat készít.

— A Bláthy Ottó Erősáramú Szakközépiskolába jelentkeztem, de nem vettek fel — mondja. — Édesanyámmal eljöttünk ide, és megtetszett az iskola, a gépek. Helyet kaptam a kollégiumban is. Hat testvérem van, nem volt könnyű elszakadnom otthonról. De itt tanulhatok, és birkózni is járok.

A kovácsok és a hegesztők tanműhelye egymás mellett van. Itt is elsőévesek dolgoznak.

— Szépen „muzsikálnak" — int fejével a tanulók felé Szarka Miklós, fiatal szakoktató. Valóban frissen cseng az üllő és a kalapács hangja, a ritmusból pedig érezni lehet, hogy összeszokott legények formálják a vasat.

— Ma már egyre kevesebb a kétkezi munka — mondja az oktató, és sorra mutatja a mázsás ütésekkel dolgozó kalapácsokat. — Nézzék meg, mit tud a „nagymackó"! Még a föld is megremeg belé...

A hatalmas és híres gyár ősét Fazola Henrik ómassai kovácsmester alapította. Munkáiról a művé-

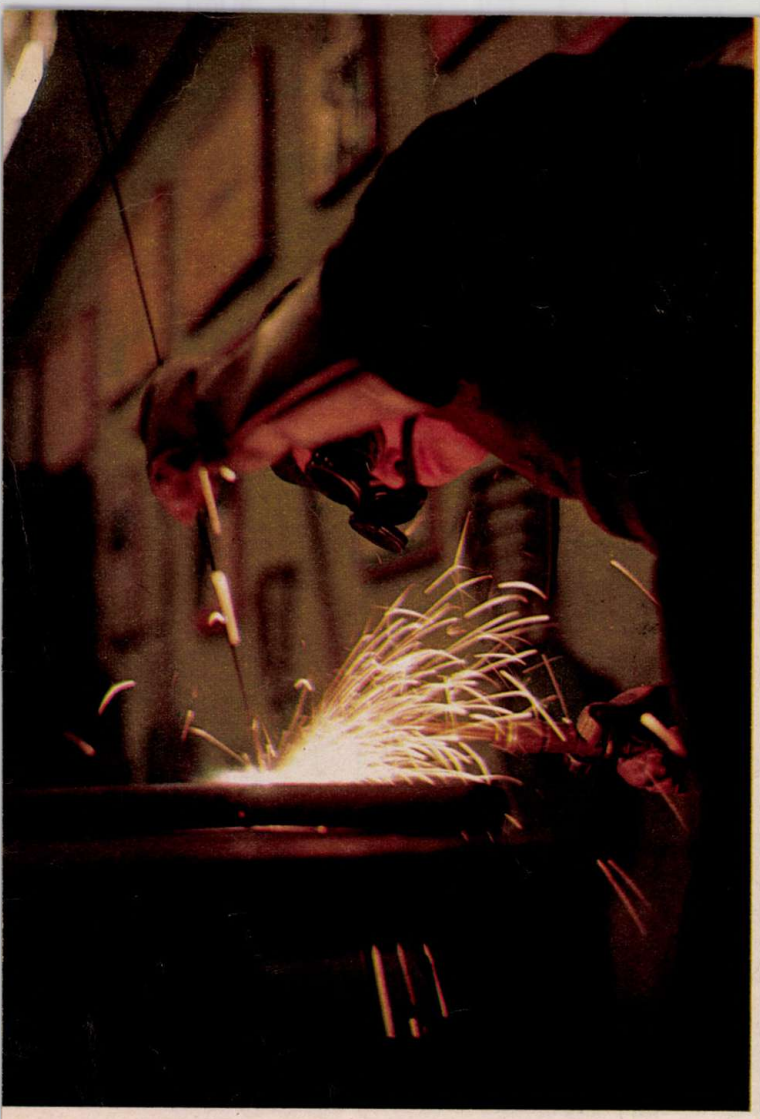

Szikraeső hull, dolgozik a hegesztő; tűzben folyó anyaggal illeszti eggyé a fémeket

A finomacél hengermű csarnokában Vinnai Gyula kiváló hengerész az acélprofilok méreteit egyezteti

Hull a forgács, vasat farag a gondosan beállított vídiakés... Az esztergályos szakmának rangja van

szeti szakkönyvekben is szó esik. De arról ő sem álmodhatott, hogy a huszadik század végén ilyen „nagymackók" is lesznek.

Szabó Jóskát az édesapja biztatta arra, hogy hegesztő legyen. A fiú szót fogadott.

— Az a fontos, hogy ne remegjen az ember keze — mondja. — Aki idejön, az ne legyen ijedős. Pukkan a hegesztőpisztoly, röpülnek a szikrák, de nekem éppen ez tetszik. Sokkal szebb az egész, mint ahogy erről apu beszélt.

*

Mit is mondott abban az irdatlan, nagy gépcsarnokban Vinnai Gyula háromszorosan kitüntetett hengerész?

— Kis faluból, Erdőbényéről jöttem. Amikor ebben a ház- és kéményerdőben először megálltam, furcsán éreztem magam. Idegen volt itt minden. De hamar rájöttem, hogy ha a gép mellett kicsinek is látszunk, mégis az ember a legerősebb.

Orbán József
Fotó: Gaál Zoltán

Álmos, ködszitálós, amolyan se nem téli, se nem tavaszi reggel. Lustán pislognak a jelzőlámpák, utolsót vibrálnak a neonok. Fázó gyalogosok húzzák összébb sáljukat, sáros-szürke gépkocsik ontják ólomszínű füstpamacsaikat.

Kezdődik a csúcs. Nemcsak a városban...

KINEK VAN IGAZA?

„Startolnak" az URH-s járőrkocsik is a Budapesti Rendőr-főkapitányság közlekedésrendészetéről. Csatlakozunk Hrinkievicz Béla rendőr zászlóshoz és Horváth Lajos rendőr főtörzsőrmesterhez. Rutinkörutat teszünk a kerületekben, azt figyeljük: szabálytalankodnak-e a gyalogosok és a járművezetők a latyakos, még igencsak csúszós utakon.

Fél óra alatt gyorsan összegezzük tapasztalatainkat: igen, szabálytalankodnak, méghozzá nem is kevesen.

A ZU 18-14-es rendszámú piros Zsiguli a legnagyobb nyugalommal parkol a Rákóczi út, Tanács körút előtti kereszteződésben. Gazdája fittyet hány a mögötte torlódó kocsisorra, elmélyülten beszélget utasával. Az utas később kilép, a lánckorlát előtt éppen indulna át a túlsó oldalra, amikor a járőrparancsnok intézkedik. Ez rövid KRESZ-oktatást és száz forint bírságot jelent.

Persze, a gyalogosok is megérik a pénzüket. Az Úttörő- és Ifjúsági Áruház előtt még javában ég a piros lámpa, de jó néhányan már elindulnak a túlsó oldalra. Idősebbek, fiatalabbak, sőt, egy anyuka kézen fogva rángatja át négy-öt év körüli gyerekét. A kisfiú bőg, talán nem is az erélyes szülői hangtól, hanem mert az óvodában úgy tanulta: ha a lámpa piros, tilos! Most aztán törheti a fejét: kinek van igaza?

A KÓRHÁZON KERESZTÜL

A Keleti pályaudvar mellett, a Thököly úton, kétszer három sávban haladnak a teherautók, sze-

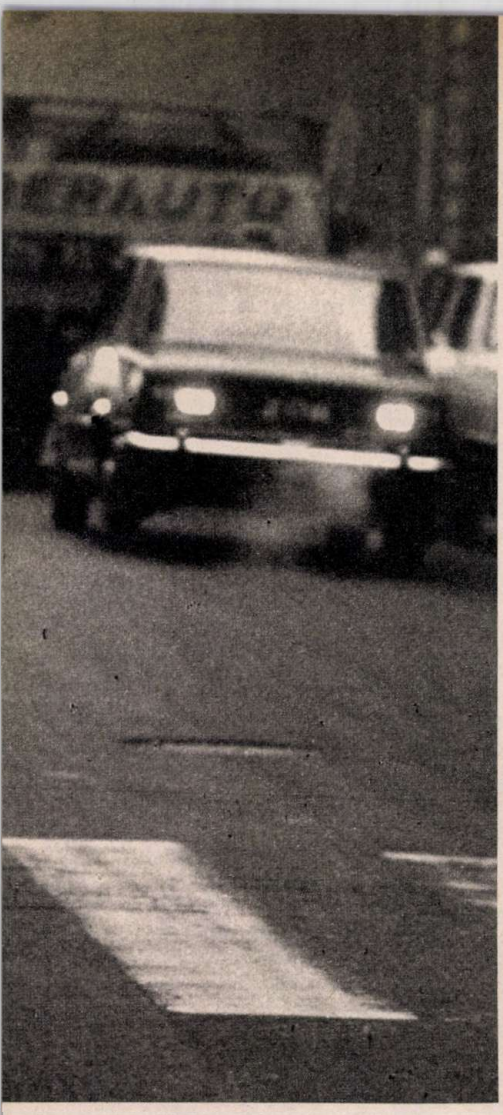

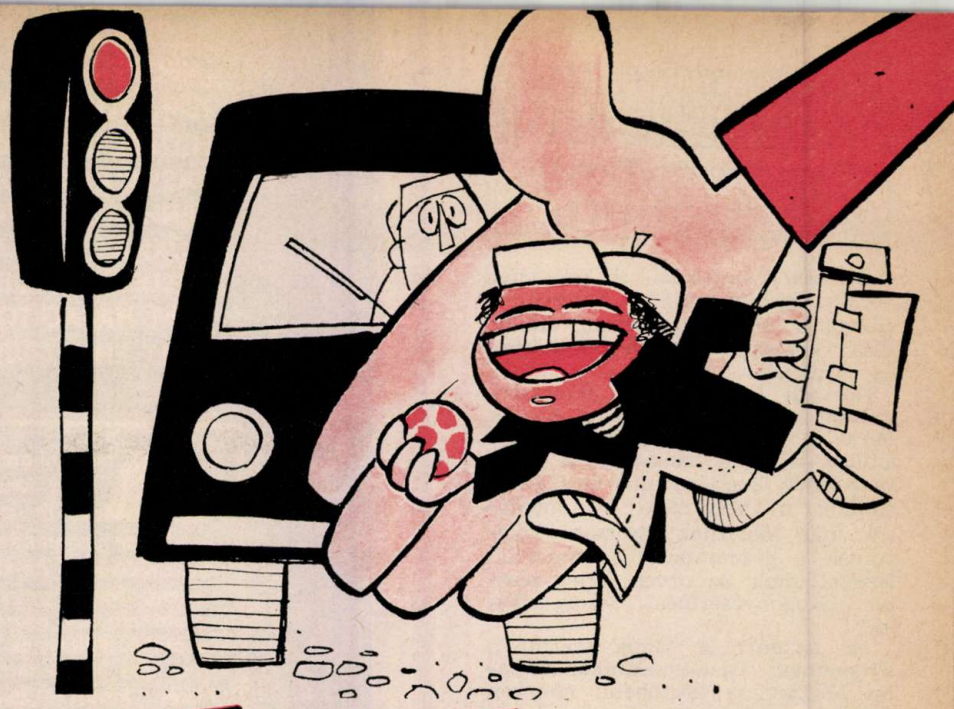

CSÚSZKÁLUNK? KÖZLEKEDÜNK...

mélygépkocsik. Ráadásul középen villamosok robognak. Negyven lépés az aluljáró, harminc a zebra, de a felelőtlen emberek inkább ott szökdécselnek a járművek között. A rendőrök kérdésére azt felelik: sietnek, nehogy lekéssék a vonatot.

Furcsa válasz. Ha tudnák, menynyivel később érnek el úticéljukhoz, ha bekövetkezik a baj! A kórházon keresztül még a legközelebbi állomáshelyig is sokáig tart az út...

Azért túlzás lenne azt állítani, hogy mindenhol, mindenki szabálytalanul közlekedik. Például a Somogyi Béla utcában és a közeli Gutenberg téren irigylésre méltóan példás a forgalom. Igaz, itt a 13-as számú Általános Iskola úttörő közlekedési járőre serénykedik, reggel fél nyolctól becsöngetésig. A gyerekek határozottan megállítják a járműveket az átkelőhely előtt, s bizony rászólnak azokra a gyalogosokra, akik jelzésük ellenére szeretnének átlopakodni az úttesten.

— A legtöbb autós „szót fogad" nekünk — mondja Harangozó István hetedikes. — A tárcsa és a sapka tekintélyt parancsol.

— Csak a srácok szórakoznak néha — teszi hozzá Szijj Attila —, de, szerencsére, az ablakból az igazgató néni is figyel...

CSÚSZKÁLUNK? KÖZLEKEDÜNK...

Hirtelen megszólal a kék-fehér kocsi rádiótelefonja: „Baleset a Hungária körút és Semsey Andor utca kereszteződésében. Elütöttek egy gyalogost..."

Horváth Lajos rendőr főtörzsőrmester azonnal bekapcsolja a kék fényt és a szirénát. Dobhártyaszaggatóan vijjog a hangszóró, a jobbra húzódó kocsiáradatot kerülgetve sietünk a helyszínre. A mentősök már dolgoznak: gyorsan előkerülnek a gézdarabok, jódampullák. Belepillantok az orvos feljegyzésébe: „Koponyasérülés, Üzsoki-sebészet."

Mi történt? A tanúk szerint a Prometheus Tüzeléstechnikai Vállalat Moszkvicsa körülbelül negyven kilométer óránkénti sebességgel haladt, amikor a gyalogos az úttestre lépett. A vezető már hiába fékezett... Csúszott az út, mint mindenütt ezekben a se nem téli, se nem tavaszi napokban.

— Ez a legveszélyesebb időszak — mondja Hrinkievicz Béla rendőr zászlós. — Jó lenne, ha az emberek nemcsak magukra, hanem másokra is vigyáznának. Elsősorban a gyerekekre kell figyelnünk. A nagyobbak ne restelljék megfogni a kisebbek kezét, akár a szó szoros értelmében is! Biztos, hogy akkor sokkal kevesebb lenne a baleset.

A NAPSZEMÜVEGES FÉRFI

Hogy a szomorú eseményt gyorsabban felejtsük, Horváth Lajos rendőr főtörzsőrmester elmesél egy vidám történetet:

— Munkám úgy hozta, hogy az M7-es autópályán vezettem a kocsit a Balaton felé. Egyszer csak megelőzött egy jármű, és a vezetője kétségbeesetten intett, hogy álljak meg. Megálltam. A férfi kiabált: „Ezt nem lehet kibírni!" Közben az útra, visszafelé mutatott, ahol feltűnt egy újabb gépkocsi. Megállítottam, kiugrott belőle egy napszemüveges férfi.

— Mi a baj? — kérdeztem a panaszost. — Mit nem lehet kibírni?

— Hát, kérem, ez az illető állandóan fényszóróval jött mögöttem. Nem hagyta abba, pedig folyton villogtattam a stoplámpámat. Tessék már szólni neki!

Az illető lekapta a fekete ókuláré. Persze, azonnal megismertük Kabos Lászlót, a neves színművészt.

— Még hogy én fényszóróztam?! — méltatlankodott. — Maga villogtatta úgy a stoplámpáját, hogy fel kellett tennem a napszemüvegem...

Szép lenne, ha csupa ilyen vidám történet tanúi, részesei lehetnénk. De még jobb lenne, ha a jégpályán csúszkálnánk vidáman, az utakon pedig komolyan közlekednénk.

Dési Péter
Fotó: Balay Béla

„KEGYETLENUL EL VAGYOK KENŐDVE. RÁJÖTTEM, HOGY ÉDESANYÁM, AKIBEN A LEGJOBBAN HITTEM, NEM BÍZIK BENNEM. TITOKBAN ELOLVASSA A LEVELEIMET, S MERT SZERINTE EGY TIZENHÁROM ÉVES LÁNYNAK MÉG NEM ILLIK FIÚKNAK IRKÁLNI-FIRKÁLNI, NEVEMBEN VISSZAKULDTE LEGJOBB BARÁTOM LEVELEIT, ÖRÖKRE RÁM HARAGÍTOTTA ŐT. MONDJÁK MEG: JOGA VOLT EHHEZ? JELIGE: BIZALOM."

A tizenhárom éves lány levele szóba került a sárisápi iskolában megrendezett Pajtás-ankéton is. Az volt az érzésem, hogy így vagy úgy, szinte minden gyereket érint a dolog. Pillanatok alatt parázs vita kerekedett. A hetedikes Juhász Erzsi mintha csak a levélírónak akart volna válaszolni, ezt mondta:

— Tizenhárom éves vagyok én is. De szerencsére nekem olyan szüleim vannak, akik nem szólnak bele, hogy fiúnak vagy lánynak írok. Szerintem senkinek sincs joga a más leveléhez nyúlni.

— Teljesen nincs igazad — szakította félbe osztálytársát Mészáros Juli. — Egy szülőnek igenis tudnia kell arról, hogy a csemetéje kivel barátkozik. Jómagam úgy próbálom elkerülni a hasonló eseteket, hogy nem csinálok titkot a leveleimből, mindegyiket megmutatom anyunak.

— A bizalom akkor ér valamit, ha kölcsönös — folytatta Erzsi. — El tudom képzelni, hogy a levélíró anyja milyen patáliát csapna, ha a lánya kaparintaná meg, olvasná el, küldené vissza a leveleit.

— Kíváncsiság is van a világon — jegyezte meg az ötödik osztályos Motesiczki Mónika. — Egyszer én is felbontottam a bátyám levelét. Ma már nem tennék ilyet, mert végiggondoltam az egészet, és rájöttem, hogy vörösre sírnám a szemem, ha megfordítva történne az eset.

— Eleinte anyukám is felbontotta a leveleimet, de eldugni soha nem szokta. Mostanában pedig én viszem oda neki, hadd lássa — mondta Varga Magdi.

— Édesanyám mindig megkérdezi, hogy rá tartozik-e, amiről írtak nekem. Ha én nem akarom felolvasni a levelet, hát nem olvasom fel. De nála nélkül például a tegnapit meg sem értettem volna, hiszen titkosírással írta az egyik fiú. Anyu tartotta elém a tükröt, hogy el tudjam olvasni a tükörírást — magyarázta Bende Ildikó.

VILÁGGÁ MENT EGY FIÚ

A levéltitok megsértése egy tizenegy éves fiú esetében majdnem tragédiához vezetett. K. Imre megszökött az egyik intézetből, és csavargás közben eltévedt a Bakony erdőrengetegében. Amikor rátaláltak, az éhségtől alig tudott lábra állni.

— Hová akartál menni? — kérdeztem tőle.

— Világgá.

— Világgá? Hát valahová csak készültél?

— Sehová. Csak... csak anyura haragudtam. Legutóbb, amikor meglátogatott, azt mondta, hogy jobban megy már a sora, és hamarosan hazavisz. Most meg nem is válaszol a leveleimre...

Imre és én is csak később tudtuk meg, hogy édesanyja pedig azért búsul, mert a fiától egyetlen sor sem érkezett hozzá, hiába várta. A levelet nem a föld nyelte el, nem a posta sikkasztotta el, hanem Imre csoportvezetője tartotta vissza, mert a fiú mindegyikben panaszkodott. A csoportvezető egyébként lelkiismeret-furdalás nélkül bontotta fel, olvasta el az intézetben élő gyerekek leveleit, és csak azt továbbította, amelyik tetszett neki.

EZT NEKED ÍRTÁK, MARIKA

A kispesti Ady Endre úti iskolában egy másfajta levél „elfogásáról" hallottam.

FELTÖRT PECSÉTEK

Bukovits Zoltánné a hetedik „b" osztályfőnöke, az egyik órán észrevette, hogy Tatai Sanyi nem a füzetébe, hanem egy külön lapra ír. A fiú nagy tréfacsináló hírében áll, biztos most is valami csínytevésen töri a fejét. De igazából akkor dühödött fel, amikor a fiú akrobatákat meghazudtoló pózban próbálta átjuttatni az írást a túloldali padsorba.

– Biztosan jól sikerült a dolgozatod, azért ficánkolsz olyan vidáman – szólalt meg váratlanul.

Sanyi lángvörös arccal ugrott fel helyéről.

– Hozd ki, és olvasd fel, hadd derüljenek a többiek is.

– Tanár néni kérem, én...

– Írtál, vagy nem írtál?

– Írtam.

– Hát akkor?

Sanyi lehorgasztott fejjel ballagott az osztályfőnökhöz, és átnyújtott neki egy kis borítékot. A tanárnő az ablakhoz sétált vele, megnézte a címzést, majd felszólította az egyik lányt.

– Marika, ez nem nekünk szól, hanem neked. Tízpercben gyere érte.

A dolgozatírás elmulasztásáért dühös volt Sanyira, de annyira nem haragudott, hogy a többiek előtt dorgálja meg. Az osztálynak csak annyit mondott:

– Remélem, hogy utoljára kell figyelmeztetni benneteket, hogy óra alatt nem végzünk magánlevelezést.

Szerkesztőségünkbe egy jól öltözött fiatalember kopogtatott be.

BŰNTETTNEK SZÁMÍT

– Székesfehérvárról jöttem – mutatkozott be, majd rögtön mondta az iskola nevét.

– Van ott egy levelezőnk, írása nemrég jelent meg a lapban – újságoltuk örömmel.

– Amiatt jöttem – mondta. – Tudomásom szerint a levélnek csak egy részét közölték.

– De a legszebb részletét.

– Nekünk nem tetszik. Szeretném látni az egész levelet.

– Rozika hozzájárulásával szívesen megmutatjuk.

Vendégünk alig jutott szóhoz a meglepetéstől.

– Hozzájárulás kell ahhoz, hogy egy felnőtt megnézze egy gyerek levelét?

– Igen. A levelet ugyanis nekünk címezték.

– De ellenőrzésünk nélkül adták postára.

Ellenőrzés nélkül? Törvényünk értelmében a levéltitok megsértése bűntett. És ez abban az esetben is annak számít, ha valaki egy gyermek levelén töri fel a pecsétet.

Faragó György

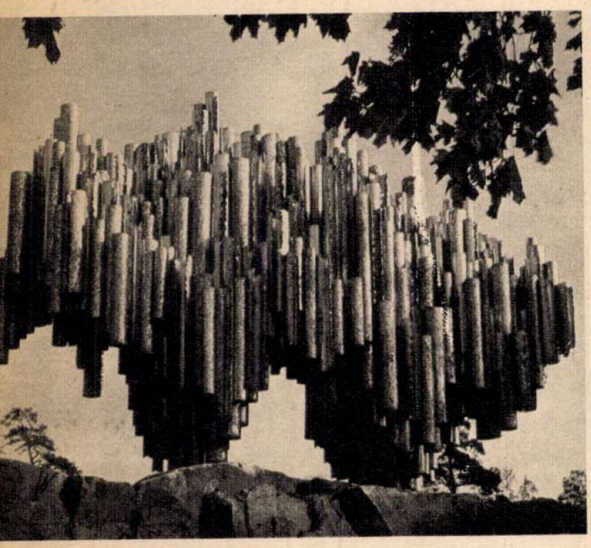

A finn kultúra modern remeke a Helsinkiben található Sibelius emlékmű, melyet Eila Hiltunen szobrászno készített a nagy zeneszerző emlékére. Az újszerű emlékmű egymáshoz hegesztett acélcsövekből áll, súlya huszonnégy tonna, magassága csaknem tíz méter.

KALEVALA NAPJA

Lähetämme terveisiä suomilaisille ystäville, azaz: Üdvözöljük finn barátainkat! Északi rokonaink február 28-án ünneplik a Kalevala napját, amely egyben a finn kultúra napja.

A Kalevala ötven ősi népi énekből álló nemzeti eposz, első kiadása 1835-ben látott napvilágot. Megjelenése után a finn nyelv elfoglalta az őt megillető helyet, mivel addig az országban — évszázadokon át — az írott nyelv a svéd volt. Így ez a mű rendkívüli hatással volt a finn kultúrára, az egész nemzeti öntudatra.

A TV-RŐL A TV-BEN

A televízióról szól a tévé műsora március 6-án a Perpetuum Mobile című adásban. Találmányok, amelyek a tévézést lehetővé tették, a jövő készülékei, és még sok más téma szerepel, s ami nem fér a műsoridőbe, arról lapunkban olvashatsz. Mikor? Ugyancsak március 6-án, dr. Forgó Mihály cikkében.

FELVÉTELI A KSI-BE

A Központi Sportiskola tavaszi felvételi vizsgáján a következő sportágakban várják a sportolást kedvelő gyerekek jelentkezését (zárójelben a születési év):

Asztalitenisz (1970–72), atlétika (1965–71), kajak-kenu (1967–70), kerékpár (1967–70), kosárlabda (1968–70), labdarúgás (1969–71), birkózás (1968–72), súlyemelés (1968–72), cselgáncs (1968–72), ökölvívás (1967–70)), torna (fiúk: 1972–73, lányok: 1974–75), öttusa (1969–71), úszás (fiúk: 1969–72, lányok: 1971–74), vívás (1968–70), vízilabda (1970–73).

A felvételi vizsga 1980. április 21. és 26. között lesz, mindennap 8.30-tól 11 óráig, illetve 14 és 17 óra között.

A jelentkezés helye (úszás kivételével) Budapest XIV., Istvánmezei út 1–3., a Jégszínház előcsarnoka. Minden jelentkező hozzon magával tornafelszerelést.

Az úszásra a Komjádi Béla uszodában lehet jelentkezni.

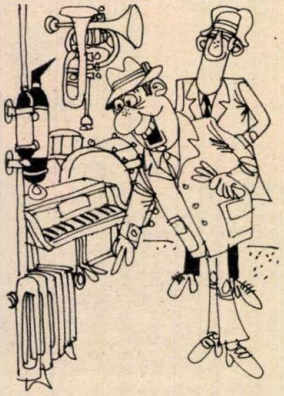

A HÉT VICCE

Egy férfi bemegy a hangszerüzletbe:

— Szeretnék egy trombitát és egy tangóharmonikát vásárolni.

— Tessék válogatni, sokféle van.

Egy idő után a vásárló ismét az eladóhoz fordul:

— Ezt a piros trombitát és ezt a drapp harmonikát kérem.

— A tűzoltókészüléket viheti — mondja az eladó —, de a radiátort csak a fűtési szezon végén tudjuk eladni.

VERŐCÉTŐL — KEMENCÉIG

A Szobi Körzeti Állami Zeneiskola nagymarosi kihelyezett tagozatán általában kilencven-száz gyermeket tanítanak a zene alapjaira. A szobi iskolának Verőcétől Kemencéig minden községben van tagozata. A nagymarosi iskolában zongora, hegedű, fafúvós és csellóoktatás folyik.

Képünkön Ott Mihály, az iskola igazgatója gordonkázni tanítja a Radics testvéreket, Évát és Szilviát.

BONGÓ

MI LESZ EBBŐL?

Vajon miért bogozzák oly türelmesen a lányok ezt a szösszös gubancot? Mivel hímzéseikkel már több országos és nemzetközi népművészeti pályázaton hírnevet szereztek szakkörük — a debreceni Lőwy Sándor Úttörőház díszítőművészeti szakköre — számára, gyöngyfűzéssel és játékkészítéssel is megpróbálkoztak. Újabban pedig fejükbe vették, hogy megtanultak szövőszéken dolgozni, sőt, még a fonalat is maguk fonják meg szőtteseikhez. A képen látható lenkötegektől tehát még hosszú az út a szövőszékig.

A SZÁZSZORSZÉP SZÍNHÁZ BEMUTATÓJA:

ARANYGYŰRŰ

Révay József regényét rádióra alkalmazta: Tarbay Ede.

Szereposztás: Platorinus, Róma kormányzója – Pagonyi Nándor; Pomponia, a felesége – Simor Erzsi; Polla, a leányuk – Jani Ildikó; Vippa, dák rabszolgalány – Soós Edit; Pudens – Dégi István; Polla kérői: Crispinus – S. Tóth József; Erucius – Harsányi Frigyes. Közreműködik: Dömötör Erzsi, Joó László, Környei Oszkár, Pagonyi János, Rákosi Mária, Benkő Dániel – Iant. Dramaturg: Molnár Magda. Rendező: Csajági János.

Bemutató: 1980. március 2. K. 10.08–10.56. Ismétlés: 1980. március 8. P. 15.40–16.28. Kérdések: 1. Hogy hívják azt a három várost, amit eltüntetett a Vezúv? 2. Mikor uralkodott Traianus? Válaszaitokat és véleményeteket az alábbi címre küldjétek: SZÁZSZORSZÉP SZÍNHÁZ, Budapest, Bródy Sándor u. 5–7. – 1800. Beküldési határidő: 1980. március 20.

EGYÜTT A MUNKÁSŐRÖKKEL

Nemrég ünnepélyes egységülést tartott a budapesti VIII. kerületi Asztalos János Vasas Munkásőr Zászlóalj a Ganz-MÁVAG művelődési házában. Az ünnepségen a Somogyi Béla utcai iskola úttörőcsapata is képviseltette magát. Azokat a gyerekeket küldték ide, akik a budapesti Ifjú Gárda harci túrán a legjobb eredményt érték el.

AJÁNDÉK

Négy éve működik Tunyogmatolcson – Zalka Máté falujában – a gépjárműbarát szakkör. Eddig elméletben ismerkedtek a gyerekek a járművekkel, s a KRESZ-szel. A közelmúltban az MHSZ fehérgyarmati járási elnöksége segédmotorkerékpárt ajándékozott a szakkörnek, és így a gyakorlati foglalkozásoknak sem lesz akadálya.

ESZKIMÓKA

Más világ — más játék.

A pici eszkimó lányka szemmel láthatóan főzőcskét játszik, meglepően élethű „játékszerekkel". A recept: fogj egy jókora halat, egy igazi halbontó fejszét, és készíts szép piros, szabályos méretű halszeleteket. Más világ — más játék. No, persze... ott fenn, északon, a rideg, mostoha környezetben, gyorsabban válik felnőtté az ember.

VÖRÖSNYAKKENDŐS NAPTÁR

Az idei úttörőév elkövetkező hónapjai ugyancsak változatos munkát tartogatnak számotokra. A tavasz a felpezsdülés időszaka. A forradalmi ifjúsági napok a három nemzedék napja rendezvényei, a szemlék, a versenyek, a vetélkedők, a kirándulások, a túrák és az akadályversenyek teszik igazán érdekessé ezeket a heteket. Hozzá tartozik a nagy nyári vakációra való felkészülés is... Szóval: mindez azt jelenti, hogy senki sem unatkozik majd, mindenki megtalálhatja a kedvére való munkát.

MÁRCIUS

Emlékezzetek meg ebben az időszakban is lakóhelyetek felszabadulásának évfordulójáról, a szabadság napjáról. Szervezzétek meg a tettek, a sport és a család napját.

– Nagyon sok asszony és lány fáradozik értetek. 8-án, a nemzetközi nőnapon köszöntsétek őket, nyújtsatok át egy csokor erdei hóvirágot vagy ibolyát.

– Március 1–15. között kell beküldeni Zánkára a Gyermekalkotások Galériájába a képzőművészeti, iparművészeti, népművészeti és fotópályaműveket.

– Ugyancsak március 1–15. között kell postára adni a fotópályázatra szánt alkotásaitokat.

– A március 15-ről szóló megemlékezésetek legyen más, mint a tavalyi vagy azelőtti. Elmehettek az 1848-as emlékmű vagy emlékhely elé. Rendezhetitek az őrsi összejövetelt a múzeumban vagy a könyvtárban.

– Március 21-ét, a Tanácsköztársaság, valamint a KISZ megalakulásának évfordulóját úgy ünnepelhetitek élményszerűen, ha KISZ-es barátaitokkal együtt akadályversenyt vagy klubdélutánt rendeztek. Ha az idő engedi, akkor a szabadban.

– Ebben az időszakban tehettek eleget a debreceni úttörőparlament felhívásának és megszervezhetitek a három nemzedék napját, napjait. Köszöntsétek a pártkongresszust és a felszabadulás 35. évfordulóját úttörőtettekkel, nagyszerű programokkal.

– E hónap a faültetés időszaka.

– Az úttörő-mezőgazdászok háziversenyét legkésőbb március 25-ig rendezi meg a csapat.

– Fiúk, a hagyományos Pajtás labdarúgó kupáért az idén is lehet versenyezni. Lapunkban olvashatjátok majd a felhívást. Már most kezdjetek hozzá a csapat verbuválásához.

– A tudományos-technikai úttörőszemle országos döntőjére március 30-ig lehet benevezni.

ÁPRILIS

– Április 4-e, hazánk felszabadulásának 35. évfordulója. Őrsi közösségben köszöntsétek fel azokat a szülőket, patronálókat és más ismerős felnőtteket, akik jó munkájukért kitüntetésben, jutalomban részesültek, akik együtt ünnepelnek veletek a három nemzedék napján.

– A tavaszi szünet most csupán nyúlfarknyi, de azért néhány ötletes program igazán feledhetetlenné teheti napjait.

– Az orosz nyelv barátai vetélkedőjének országos döntőjét április 8–12. között rendezik Csillebércen. Ugyanezen időpontban kerül sor Szegeden az úttörő-technikusok országos versenyére.

– Ebben az időszakban zajlik az éneklő ifjúság kórusszemle második fordulója: a megyei, fővárosi díszhangversenyek.

– József Attila születésének 75. évfordulója április 11-én van. E nap egyben a költészet napja. József Attila csapatok, rajok, tegyétek igazán emlékezetessé névadótok napját. Természetesen ez az ünnep nemcsak az övék, hanem minden úttörőé.

– Április 12. Az űrhajózás napja. (Figyelemmel kíséritek lapunkban a „Csillebérci Delta" című sorozatunkat?)

– Az úttörő-mezőgazdászok járási, városi, kerületi szemléje: április 5–15.

– A nemzetiségi úttörőfesztivált Békéscsabán rendezik meg.

– Meddig jutottatok el a művészetek vándorútján? A kiválasztott tíz feladat közül eddig hányat sikerült megvalósítanotok?

– Április 22.: Vlagyimir Iljics Lenin születésének 110. évfordulója. Hangozzék el ünnepi műsor az iskolarádióban.

– Az ifjúság nemzetközi szolidaritásának napja. A könyvtárban levő újságokban kereshettek a világ ifjúságának harcáról szóló cikkeket.

MÁJUS

– Május 1. A nemzetközi munkásmozgalom ünnepe. Jó volna, ha egész nap együtt lehetnétek szüleitekkel vagy őrsötökkel. Délelőtt menjetek el a felvonulásra, délután pedig túrázzatok a szabadban.

– A hónap első vasárnapján az édesanyákat ünnepeljük. Köszöntésük előtti napokban nagyon őszintén beszélgessetek arról, hogy egész évben milyen tettekkel segítettétek édesanyátok fáradságos munkáját.

– Május 8-a nemzetközi vöröskereszt napja. Frissítsétek fel elsősegélynyújtási ismereteiteket.

– A fasizmus felett aratott győzelem 35. évfordulóját május 9-én ünnepeljük.

– Most már sor kerülhet a Hajrá őrsök! olimpiai tömegsportakció újabb fordulójára: 1. tavaszi túra (őrsi keretekben), 2. verseny a raj őrsei között.

– Ha azt akarjátok, hogy igazán érdekes és jó legyen az úttörőnyaratok, már most adjatok ötleteket csapatotok, a nyári napközi és a tábor tervéhez.

– A hónap utolsó vasárnapja a nemzetközi gyermeknap. Vegyen részt mindegyikőtök az avatás és a játékprogram előkészítésében.

– Az őrs, a raj, a csapat az egész évi úttörőmunkát értékeli. (Az értékelés alapja: az úttörőélet törvénye, az előző csapatparlament határozata, a közösség döntése az 1979–80-as úttörőévi programról. Az Úttörőzsebkönyv 99-ik oldalára írjátok be egész évi munkátok értékelését.) Az értékelő csapatösszejövetelen válasszátok meg a csapat és a raj tisztségviselőit, azokat, akik a nyári képzési táborokba mennek.

JÚNIUS

– A hónap első hetében lesz a pedagógusnap.

– Június 2.: szövetségünk születésének 34-ik évfordulója (Erről az évfordulóról egy héttel előbb, a gyermeknapon emlékezzünk meg.)

– Az úttörő-mezőgazdászok megyei versenye: június 1–10. Öt nappal később kerül sor az országos döntőre.

– Társadalomkutató és a természetkutató úttörők országos vetélkedője Csillebércen.

– Nyolcadikosok! Adjátok át zászlótokat, raj- és őrsi krónikátokat a nemrégen felavatott úttörőknek.

– Ezekben a hetekben rendezi mindegyik csapat az ifitoborzót. Nyolcadikat végzett úttörők, jelentkezzetek ifivezetőnek!

– A tanév befejezésével jöjjetek össze – őrsi vagy rajösszejövetelen – és beszéljétek meg a nagy vakáció programját. Ekkorra már ismeritek a csapat terveit (táborozás, országjárás stb.), őrsötök, rajotok mikor, és hol jön össze? Ki milyen egyéni feladatot kap nyárra. Te is készíts egyéni tervet!

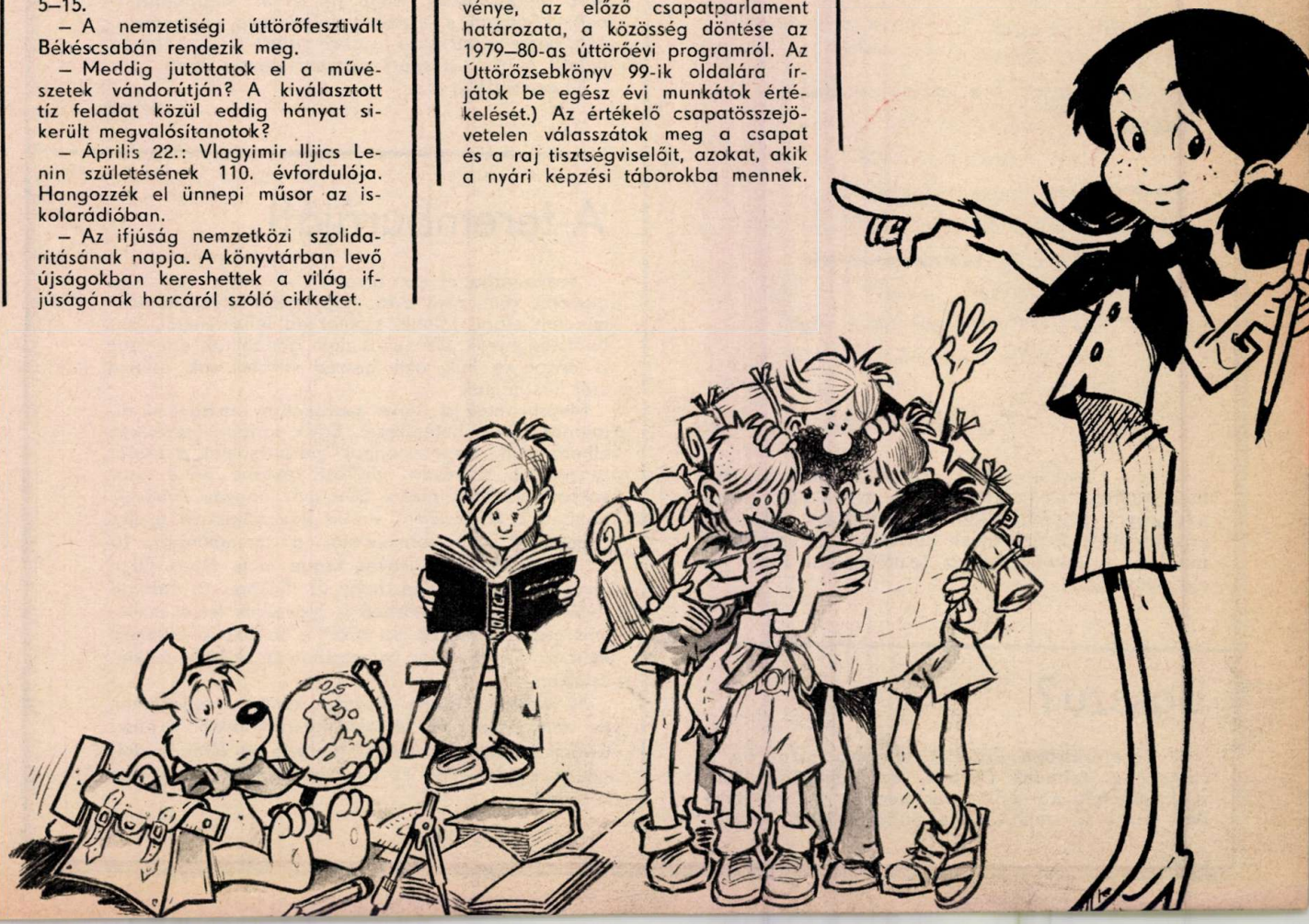

BÖKKENŐ

JÁRUNK-KELÜNK SOKAT VÁTUNK, S VAN AMI NEM TETSZIK...

Reszketek...

Az alábbi levelet kaptam. Idézet helyett álljon itt teljes terjedelmében:

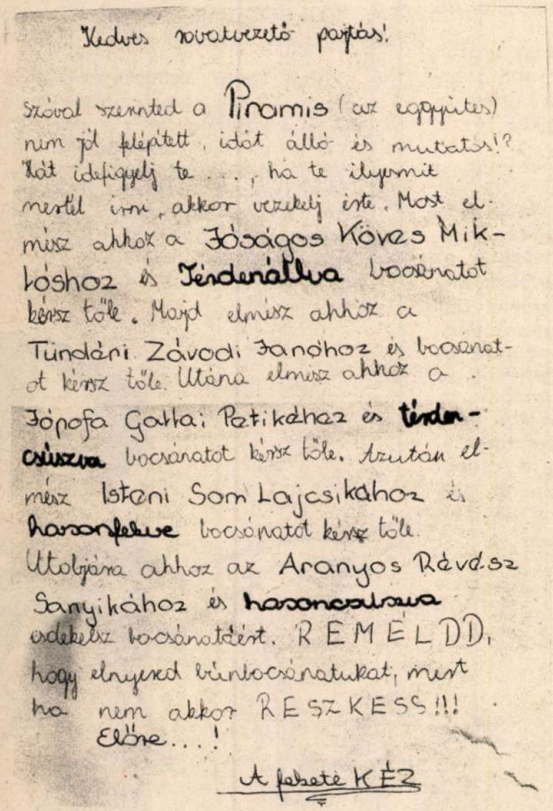

Kedves rovatvezető pajtás!

Szóval szerinted a Piramis (az együtes) nem jól felépített, idát álló és mutatós!? Hát idefigyelj te..., ha te ilyesmit mertél írni, akkor vezekelj érte. Most elmész ahhoz a Jóságos Köves Miklóshoz és Térdenállva bocsánatot kérsz tőle. Majd elmész ahhoz a Tündéri Závodi Janóhoz és bocsánatot kérsz tőle. Utána elmész ahhoz a Jópofa Gallai Petikéhez és térdencsúszva bocsánatot kérsz tőle. Azután elmész Isteni Som Lajcsikához és hasonfekve bocsánatot kérsz tőle. Utoljára ahhoz az Aranyos Révész Sanyikához és hasoncsúszva esdekelsz bocsánatáért. REMÉLDD, hogy elnyered bűnbocsánatukat, mert ha nem akkor RESZKESS!!! Előre...!

A fekete KÉZ

Kedves fekete KÉZ! Természetesen nagyon megijedtem, és változatlanul reszketek. Nem magamért, hanem érted. Pontosabban egészségi állapotodért. Ezért most kérlek, hogy sürgősen menj el a lakóhelyedhez legközelebbi ideg- és elmeorvoshoz.

(dési)

Bosszú?

A közelmúltban érdekes fénykép járta be a világot. A felvétel Cartert, az Egyesült Államok elnökét ábrázolta, de nem a Fehér Házban, vagy a szenátusban, politikusként, hanem egy futóverseny, amolyan kocogóviadal résztvevőjeként. A fotóriporter cseppet sem hízelgő képet készített az elnökről, azt a pillanatot örökítette meg, amint Carter éppen rogyadozó térdekkel kísérői karjába dől, feladja a versenyt, jóval a célbaérkezés előtt.

Elég volt egy pillantást vetnem a képre, rögtön feltámadt bennem a gyanú: Carter ezt nem hagyja annyiban. Ismerve eddigi politikai magatartását, lehet, hogy ezt a kudarcát is így igyekszik gyorsan „megtorolni"? Arra persze nem gondoltam, hogy balsikere ennyire megviseli és teljesen szembefordítja a sporttal. Olyannyira, hogy még a moszkvai olimpia bojkottját is meghirdeti. Nem, ilyen „bosszúra" nem számítottam.

Ebből is látszik, hogy Mr. Carter idegen a sport világában. Egy igazi sportember mindig levonja sikertelen versenyzésének tanulságait, mindig saját magában keresi a hibák okát, és soha nem nyúl a „sportszerűtlen versengés" eszközeihez. A sportolók ugyanis tudják, hogy mire futja az erejükből, éppen ezért soha nem vállalkoznak lehetetlen célok elérésére. Mert ők már megtanulták, hogy ha erről megfeledkeznek, könnyen a verseny feladására kényszerülnek, vagy mondjuk a fejükre zuhan a túl nehézre pakolt súlyzó. A sport világa ugyanis ilyen.

És a politikáé is.

(bőcs)

A teremburáját!

„Szava adja el az embert" – tartja egy régi mondás, rámutatva arra, hogy beszédstílusunk sokmindent elárul rólunk, számot ad jellemünkről, kulturáltságunkról. Bizonyára nem gondolnak erre azok a lányok és fiúk, akik beszéd közben sok csúnya szót használnak.

Megsokallták a durva szavakat a pusztavámi általános iskola hetedikesei. Egyik rajfoglalkozásukon elhatározták, hogy „stoppot" parancsolnak a trágár beszédnek, mondván: vitáikat kevésbé sértő szavakkal is el lehet intézni. S ha már nagyon dühösek, indulataik kifejezésére bőven van választék a hagyományos, népi formulákból: a teremburáját, az ördög vigyen el, a kakas csípje meg. Nagy Olga ifivezető azt javasolta, hogy az ifjúsági- és kalandregények olvasása közben is jegyezzék fel a szellemes csipkelődéseket. Ezt azért is tartjuk jó ötletnek, mert az olvasás már önmagában is fejleszti szókincsünket.

Az ízléstelen, durva szavakat könnyű megjegyezni, de annál nehezebb leszokni használatukról. A pusztavámi hetedikesek szerint fantázia és kitartás dolga az egész – no és egymást figyelmeztetve nem is nehéz.

(sólyom)

JÚLIUS

AUTÓ-SZALTÓ

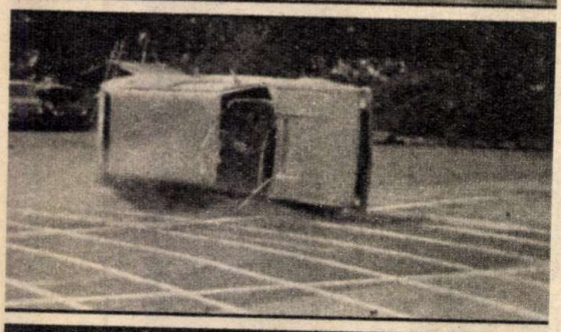

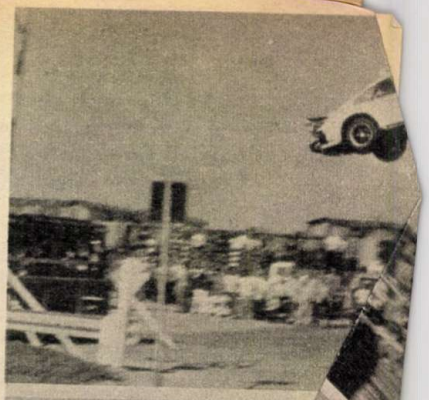

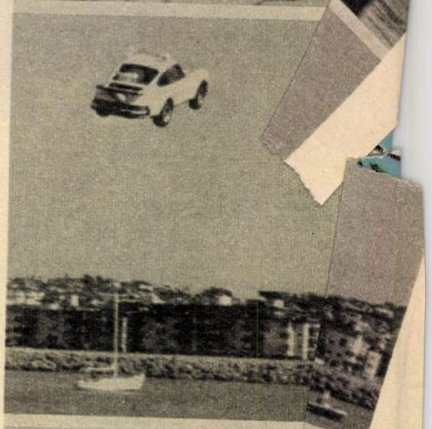

Szaltó mortále – így nevezik a halálugrást, amelyet cirkuszi akrobaták – a levegőben többször is megfordulva – hajtanak végre. A Trapéz című világhírű filmben Tony Curtis és Gina Lollobrigida (helyett persze mások) a hármasszaltót is bemutatták. De szaltóznak a jégen, a toronyugrásnál és a talajtornánál is.

Újabb ötlet, újabb őrület: szaltó autóval. Los Angelesben egy fehér szinű turbó Porsche 160 méteres repüléssel bukfencezett a Marina del Rey tavába. Motorcsónakokkal azonnal a helyszínen teremtek a mentők és a vezetőt épségben szerencsésen kiemelték.

Ugyancsak Volkswagen Golffal hajtottak végre csavart szaltót a gyár próbapályáján. úgy képezték ki, hogy a kocsi oldalirán jön meg, s lehetőleg a „talpára" esse fényképezőgéppel készült felvételek szerencsés földet érést, valamint sejtetik zető is épségben megúszta a szaltót.

Lapunkban bemutattunk már repülő, víz alatti, mocsárban járó autókat. Most kat is!

Kíváncsian várjuk, hogy mit találnak emberek, azzal a szerkezettel, amelyne ta: biztonságos közlekedés az utakon.

Minden hónapban, minden hónapról közlünk ilyen színes naptárt. A többi a te dolgod. Ragaszd kartonpapírra és jegyezd fel benne – hogy el ne felejtsd – legfontosabb teendőidet.

1
SZOMBAT
ALBIN

2
VASÁRNAP
LUJZA

3
HÉTFŐ
KORNÉLIA

4
KEDD
KÁZMÉR

5
SZERDA
ADORJÁN

6
CSÜTÖRTÖK
LEONÓRA

7
PÉNTEK
TAMÁS

8
SZOMBAT
ZOLTÁN

9
VASÁRNAP
FRANCISKA

10
HÉTFŐ
ILDIKÓ

11
KEDD
SZILÁRD

12
SZERDA
GERGELY

13
CSÜTÖRTÖK
KRISZTIÁN

14
PÉNTEK
MATILD

15
SZOMBAT
NEMZETI ÜNNEP

16
VASÁRNAP
HENRIETTA

17
HÉTFŐ
GERTRÚD

18
KEDD
SÁNDOR, EDE

19
SZERDA
JÓZSEF

20
CSÜTÖRTÖK
KLAUDIA

21
PÉNTEK
BENEDEK

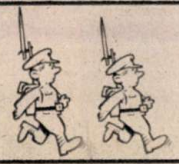

22
SZOMBAT
BEÁTA, IZOLDA

23
VASÁRNAP
EMŐKE

24
HÉTFŐ
GÁBOR

25
KEDD
IRÉN, IRISZ

26
SZERDA
EMÁNUEL

27
CSÜTÖRTÖK
HAJNALKA

28
PÉNTEK
GEDEON

29
SZOMBAT
AUGUSZTA

30
VASÁRNAP
ZALÁN

31
HÉTFŐ
ÁRPÁD

Csend és nyugalom…
Zuzmara zizzen az ágon,
párát lehel a muflon.
Napfényt csillogtat,
reccsen a jég…
És lesben áll
a vadász…

VADÁSZLESEN

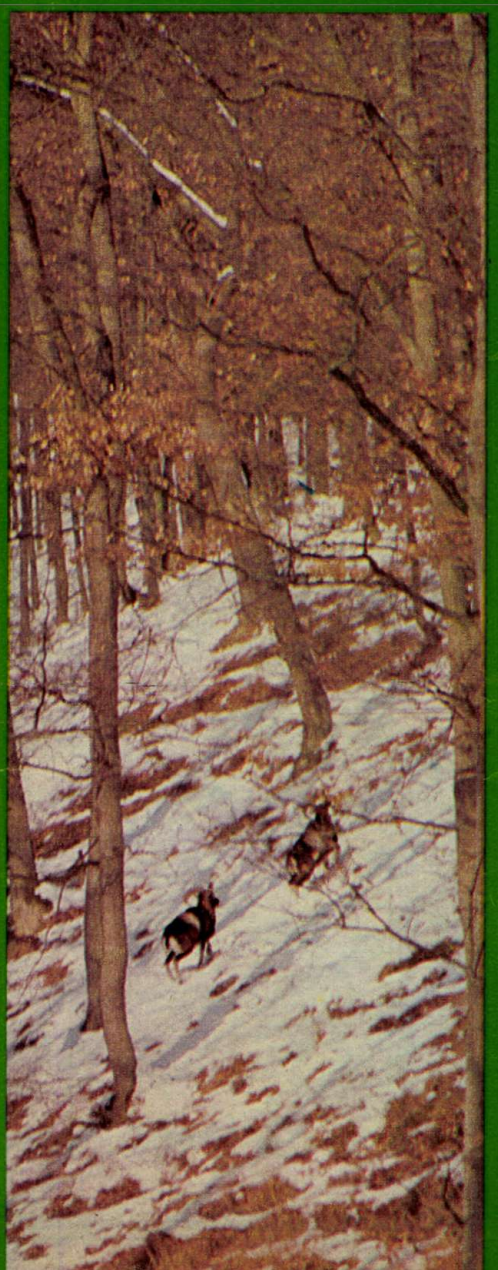

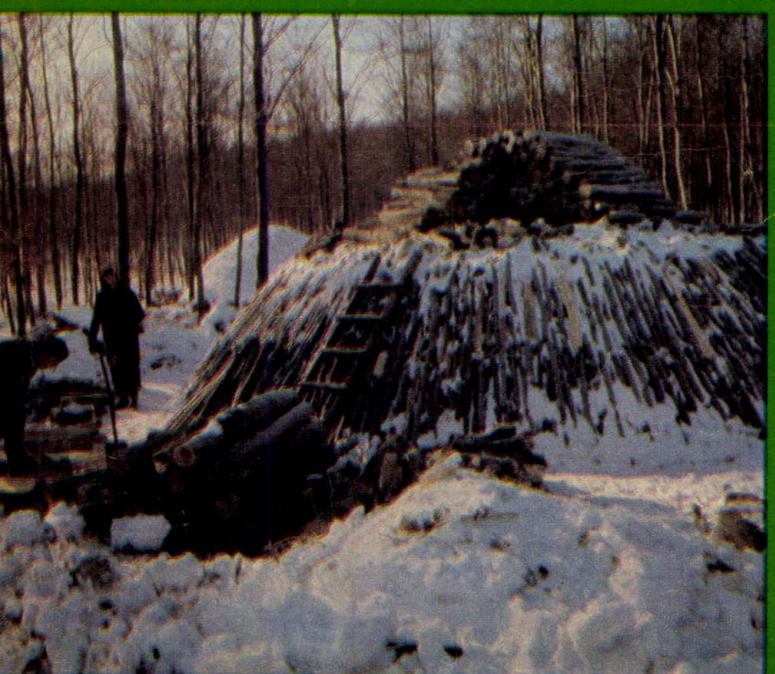

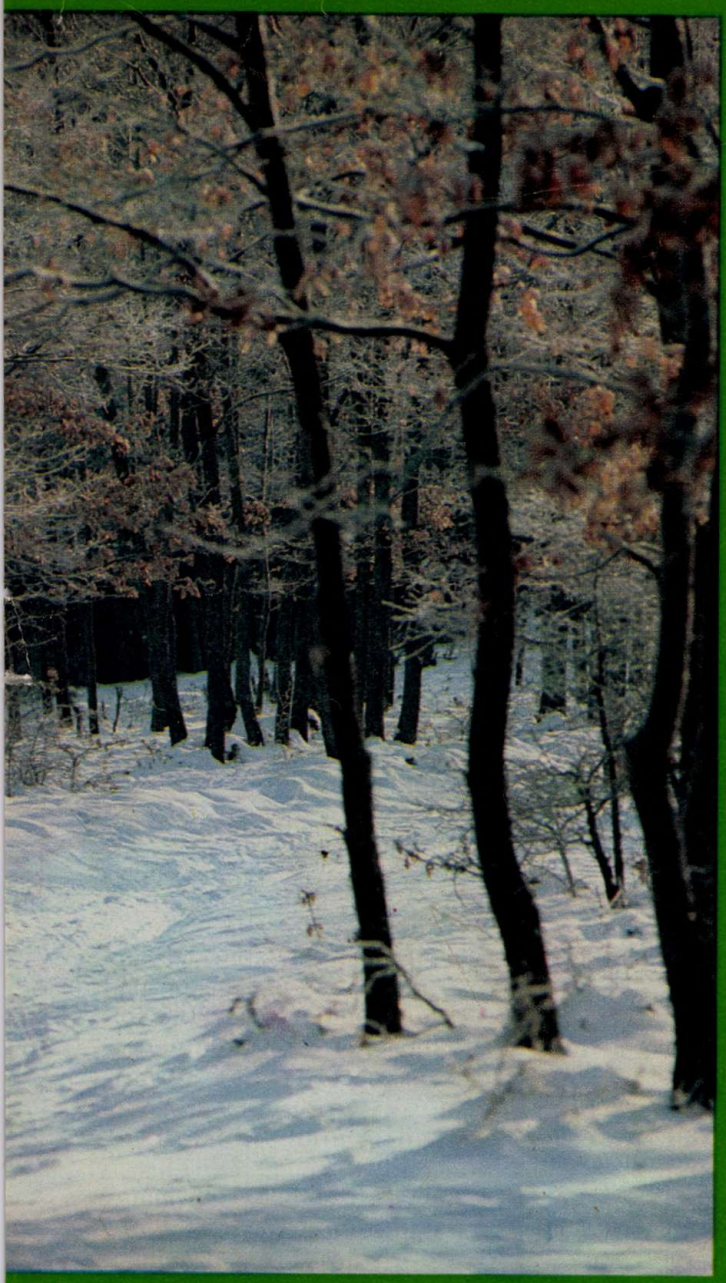

Kakuk János vadásszal a Bükkben találkoztunk

A vadász élete nem csak vadászat. Jó levegőn, gyönyörű tájakon, erdei emberek, szénégetők, favágók közt jár, kel, és ha igazán jó vadász, ismeri a vadak járását, szokásaikat, bajukat is

Minden vadász gyűjti a trófeákat. Kakuk János a vaddisznóagyarakon, az agancsokon kívül a fotózás szenvedélyének is hódol

Szeretem az erdőt, szeretem a vadakat, és soha nem értettem a vadászokat — akik lelövik a szarvast, a muflont —, hogy miért szeretik szenvedélyesen a munkájukat. Ezért határoztam el, meglesem őket, nyomukba szegődöm, hogy megtudjam: mi szépséget találnak foglalkozásukban.

A SELEJTVAD

— Rendje van az erdőnek, és benne az életnek is — mondta a gemenci erdő vadásza, Parti István, mert megérezte, hogy sajnálom az őzsutát, amikor célba vette. És lőtt. Az őzike „tűzbe rogyott", vagyis halálos lövést kapott. Odamentünk, megforgatta, tapogatta.

— Na, látod, két-három napja figyelem, de nem javult az állapota. Megfázott, beteg lett, szenvedett. Elpusztult volna.

Aztán nem szólt többet. Hagyott, hogy vívódjam magamban: ki kell-e lőni a selejtvadat?

Egy másik vadásszal, Bozsik Pállal, a Mátra havas oldalában találkoztam.

— Régen a vadak selejtezését a természet, az időjárás, a ragadozó állat és az éhes ember végezte — mondta. — Most ez is tervszerűen történik. Ha észrevesszük, hogy selejtvad tanyázik valahol, arra vezetjük a vadászt. Így megvédjük az állatállomány egészségét, hiszen a beteg állat megfertőzheti a többit.

EB A VADÁSZ KUTYA NÉLKÜL

Az idei fagyos, téli Bükkben Kakuk János területvezető vadásszal jártuk az erdőt, figyeltük a vadak mozgását, az etetőket, a vadcsapásokat.

Vadász nem lép az erdőbe fegyver nélkül. Így most is magával hozta távcsöves puskáját. És vele jött egyik kutyája is. Muflonokat, szarvasokat kerestünk.

— Kutyával hamar elérem őket — mondta.

— Kutyával?

— Eb a vadász kutya nélkül — jegyezte meg. — Ha csak megsebeztem egy vadat, kutya nélkül nem találom meg! Aki viszont futni hagy egy sebzett vadat, az embernek, állatnak egyformán bajt okoz.

AZ ÓRIÁS VADKAN

— Ha elhibáztam egy lövést, márpedig ki az, aki azt merné állítani magáról, hogy tökéletesen lő, akkor az állat megvadul, szenved, megváltás számára a kegyelemdöfés. Ha a vadkant megsebzi az ember, és engedi elmenni, abból csúnya dolgok lehetnek! — mondta, aztán így folytatta: — Egyszer a kukoricásba éjszakánként bejárt egy nagy kan. Hárman mentünk utána, ketten puskával, és eljött a sógorom is, aki addig csak pirított májat látott — vaddisznóból. Reflektort szereltünk a puskákra, pokrócba burkolóztunk, és a kukoricás szélén vártuk, hogy a lakoma végén visszatérjen a disznó az erdőbe. Jött is, de a barátom felé, aki rávilágított, rálőtt, de csak megsebezte. Erre a kan irányt változtatva egyenest nekünk rontott. Reflektorfénybe vettem, meg se torpant. Ha hibázok szétlép bennünket. Közelebb akartam engedni, egyszer csak a fénycsóvában fekete árnyat láttam a disznónak ugrani. Nem mertem lőni. A disznó felöklelte a feketeséget, és magával vonszolta az erdőbe. Szerencsére, csak a sógorom pokróca volt. Aztán már csak a vad csörtetését hallottuk a bokrok közül. Elszaladtunk a kutyákért, vérnyomra állítottuk őket, s hajnalra sikerült elejtenünk a megvadult óriás disznót. Na, mire mentünk volna kutya nélkül?

A házhoz érve, meglepődve láttam, hogy a többi „dühös véreb", a két vels terrier, alig nagyobb egy tacskónál, a legfélelmetesebb, a hannoveri véreb, meg úgy fogad engem, az idegent, mint aki végre játszótársra lelt.

„Őzőbe" vettem a vadászt, és sikerült ellesnem titkát: vigyázza, őrzi a vadakat, és kilövi a gyenge, a satnya állatot, hogy erősebb, büszkébb, pompásabb szarvasok, őzek, muflonok éljenek az erdőben.

Gebri Antal

Fotó: Gaál Zoltán

„ELEVENNEK SZÜLETTEM..." PATRICK HERNANDEZ

Híres slágerének címe: „Elevennek születtem". Nyugodtan hozzátehetjük: eleven muzsikusnak!

A ritmusérzéket, a zeneszeretetet szüleitől örökölte. Anyja olasz énekesnő, apja andalúziai gitáros. Amikor a család ráért — a gyereknek muzsikált.

Patrickék Londontól nem messze laktak. Bejárt a fővárosba, hogy egyszerre három hangszeren — gitáron, zongorán és nagybőgőn tanuljon — muzsikálni. Egy-kettőre elsajátította a zeneszerzést és a szövegírást is. Az első lemezét egy párizsi együttessel készítette, de az igazi sikert — amely tizenhét aranylemez kiadását érte meg — a Born to be Alive, az „Elevennek születtem" című száma hozta.

A „Diszkó, diszkó '79" című televíziós műsorban láthattuk a képernyőn, elmaradhatatlan sétabotjával, s hallhattuk az ismert melódiát.

Patrick híres sétapálca-gyűjtő. Gyűjteménye pillanatnyilag hatvan darabból áll, közöttük olyan is akad, amelyik több, mint kétszáz éves. Koncertjeire mindig magával viszi kedvenc macskáját: Jázmint, „aki" a jelek szerint a sok utazást, a popzenét és a botok társaságát is jól tűri. Úgy látszik, ő is elevennek született...

(A Bravo nyomán)

LEVELEZNÉNK

Hetedikesek leveleit várjuk: Valkovics Edit, Kiskunfélegyháza, Molnár-telep 10. — 6100; Pálfi Zsuzsanna, Gödöllő, Szárító puszta 27. — 2100; Bagyinszki Boglárka, Farmos, Bacsó B. u. 4. — 2765; Majoros Erika, Nádudvar, Kölcsey F. u. 2. — 4181; Obóczki Andrea, Szirmabesenyő, Erdősor út 22. — 3711; Holló Éva, Kecskemét, Cserép u. 8. — 6000; Ambrus Edit, Fertőrákos, Fő utca 226/II. — 9421; Ormós László, Hermánszeg, József A. u. 3. — 4735; Zborai Klára, Bodrogszegi, Vörös Hadsereg út 1. — 1917; Benkő Katalin, Aszód, Hunyadi út 26. — 2170; Polyák Ilona, Szentes, Deák F. u. 98. — 6600; Kosztovics Csilla, Ózd, Vörös Hadsereg út 68. 9/2. — 3600; Mogyorósi Mária, Gavavencsellő, Bessenyei út 47. — 4471; Rafael Éva, Cece, József A. út 12. — 7013; Turza Margit és barátnői, Besenyszög, Rákóczi u. 17. — 5071.

Nyolcadikosok írjanak:

Ferencz Henriette, Nádasd, Kossuth L. u. 107. — 9915; Czene Andrea, Mátramindszent, Tompa M. út 2. — 3155; Baranyai Hedvig, Mátramindszent, Rákóczi u. 37. — 3155; Csendes Erika, Mátramindszent, Petőfi u. 39. — 3155; Skrivanek Éva, Pécs, Endresz Gy. u. 7/c. — 7633; Bakos Anna, Szücsi, Petőfi u. 135. — 3034; Burai Katalin, Mátyásdomb, Szabadság u. 35. — 8134; Binder Ágnes, Sümeg, Kossuth u. 18. III/19. — 8330; Major Sarolta és barátnői, Boldogkőújfalu, Rákóczi út 9. — 3884.

CSERE-BERE

Bélyeget, kártyanaptárt, képeslapot, matricát, szalvétát, csokipapírt, jelvényt cserélünk: Molnár Anna, Mezőtárkány, Gárdonyi G. u. 23. — 3375; Udvari Ilona, Csákberény, Petőfi S. u. 56. — 8073; Barabás Csilla, Sárbogárd, Kislók — 7000; Ötvös Attila, Kisújszállás, Monoki Á. u. 2/7. — 5310; Lupár Zsuzsa, Budapest, Istenhegyi út 77—79. D. I. 6. — 1125; ifj. Batka István, Szilasliget, Mártírok u. 6. — 2145 (bélyeget és horgászfelszerelést); Finta Sándor és Tarsoly Ferenc, Türje, Árpád út 15. — 8796; Varga Mária, Hajdúnánás, Vörös Hadsereg u. 76/A. — 4080; Szilassi Péter, Szeged-Tarján, 818/B. 1. 5. — 6723; Szondy Krisztina, Nagykálló, Tompa M. út 5. — 4320 (növény- és állatképeket is); Kostelecki Györgyi, Egerszólát, Sárvári út 37. — 3328; Sipos Ilona, Budapest, Babits M. u. 9/a — 1183 (üvegcímkéért bélyeget); Szántó Éva, Nagyberény, Táncsics M. u. 4. — 8656; Szombati Marianna, Enying, Esze T. u. 11. — 8130; Pallanki Amália, Hahót, Alsófakospuszta 17. — 8771; Mészáros Rita, Mosonmagyaróvár, Kígyó u. 4. — 9200; Pásztor Katalin és Attila, Dédestapolcsány, Szabadság út 15. — 3643; Balázs Ottó, Hort, Táncsics út 35. — 3014; Glavosics Hilda, Kaposvár, Petőfi S. u. 60/a — 7400; Nagy Timea, Budapest, Mester u. 34. — 1095; Csípő Erika, Kisújszállás, József A. út 21. — 5310; Horváth Szilvia, Túrkeve, Pressol M. u. 3. — 5420; Kertész Nikolette, Békés, Arany J. u. 14. — 5630; Babinecz Erzsébet, Tóalmás, Ady E. út 28. — 2252.

A BUDAPRINT PÁLYÁZAT III. FORDULÓJÁNAK NYERTESEI

Borisz Teréz, Városlőd; Brossmann Judit, Mohács; Haffner Eszter, Győr; Halmai Ildikó, Pécs-Hird; Hepp Gyöngyvér, Szekszárd; Koroknai Nóra, Balmazújváros; Libertényi Péter, Hatvan; Lohonya László, Bp. VIII.; Molnár Ágnes, Bp. XI.; Nagy Éva, Berettyóújfalu; Nagy Zsófia, Sümeg; Papp Ágnes, Debrecen; Sütő István, Pinnye; Szendrey Zsolt; Dunaújváros; Sztanics Zsuzsa, Pápa; Tálas Erika, Szigethalom; Tőkey Andrea, Nyíregyháza; Tumik Zsuzsa, Sátoraljaújhely; Vajjon Katalin, Kőtelek; Várnay Irén, Aggtelek.

Az aláhúzott nevű kislányok tervei alapján készült a nyertesek trikója.

A pályázat fődíját HETYEI GÁBOR, ADONY nyerte.

IZOM-LECKÉZTETÉS

A lányoknak ügyelni kell derekuk karcsúságára, lábuk formájára. Íme két hatásos gyakorlat:

1. **A derék izmainak erősítése.** Helyezkedjetek el a kép szerint. Ebből a testhelyzetből lassan engedjétek el lábatokat a bal, majd a jobb kézhez. Ügyeljetek a nyújtott kar- és lábtartásra. 20—30 másodperc után pihenő és lazítás következik. Minél lassabban engeditek le a lábatokat, annál keményebben dolgoznak az izmok. Még ezt a hatást is lehet fokozni, ha rövidebb-hosszabb ideig megállítjátok a lefelé tartó mozgást.

2. **Lazító és ügyességi gyakorlat.** Álljatok fel a szék mögött, bal kézzel támaszkodjatok a szék támlájára. Lendítsétek oldalt a jobb lábatokat és emeljétek át a támla fölött. Így körözzetek tízszer a jobb, utána pedig a bal lábbal. Második változat: kissé hajlítsátok be a támaszkodó lábat és úgy végezzétek a lábkörzést. Harmadik változat: a képen látható helyzetben a támlától lendítsétek el a jobb lábat, közben próbáljátok behajlítani a támaszkodó bal láb térdét. Tíz-tizenöt lendítés után cseréljétek a lábtartást.

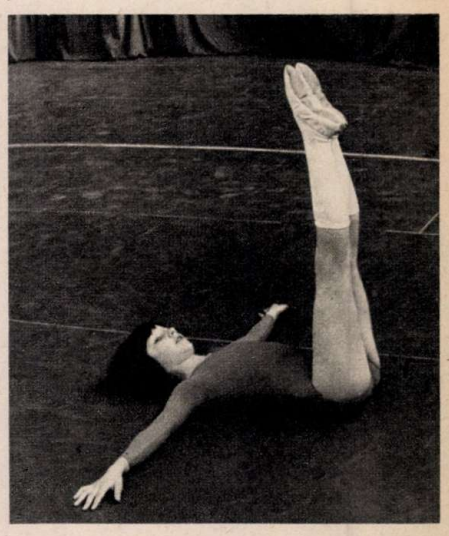

Kis történelem

Julianus barát szobra a budai várban, a Mátyás-templom mellett látható

JÖN A TATÁR!

Még a XIII. században is úgy gondolták, hogy a Volga mentén él a magyarságnak egy része. Béla herceg, a későbbi király biztatására négy domonkosrendi szerzetes, élükön Julianus (Juliánusz) baráttal, elindult hát, hogy a krónikák által Nagy Magyarországnak nevezett települést a Volga mentén felkutassa.

Béla király pénzzel támogatta őket, és kíséröket adott melléjük, akik Konstantinápolyig kísérték a kis csoportot. Innen aztán harminchárom napig hányódva a tengeren, eljutottak a Kaukázus tövébe, s partot értek. Útjukat folytatva hol barátságos népekkel találkoztak, hol ellenségesekkel. A négy barát közül először kettő fordult vissza, majd a harmadik is, de Julianus barát rendületlen kitartással folytatta útját, míg rá nem bukkant a Volga partján élő magyarokra.

Megjelenése nagy örömet szerzett az őshazában maradt magyaroknak. Távoli falvakból is köréje seregleltek, kancatejjel itatták, lóhússal etették, és hamarosan felfedezték, hogy nagyszerűen megértik egymás nyelvét, hiszen az őshazában élő magyaroké alig különbözött Julianus barátétól.

Elmesélték ezek a magyarok azt is, hogy szövetséget kötöttek a tatárokkal. Julianus egy tatár vezérrel is találkozott, és tőle tudta meg, hogy a tatár sereg Németország ellen készül hadat indítani. Tőle tudta meg azt is, hogy a tatárok földjén túl van egy nagy számú nép, a mongolok, mely a Föld valamennyi népét meg akarja hódítani.

Julianus barát ekkor tüstént felkerekedett a marasztalások ellenére is, hogy Béla királyt értesítse az eseményekről. 1236 karácsonyára hazaérkezett Magyarországra és magával hozott egy levelet, amelyet Béla királynak küldött a kán.

„Én, a kán, kinek hatalma van felmagasztalni azokat, akik megadják magukat nekem, de hatalma van elnyomni mindazokat, akik ellenszegülnek nekem, csodálkozom rajtad, magyarok fejedelme, hogy már több ízben küldöttem hozzád követeket, és te közülök egyet sem küldöttél vissza. Tudom, hogy gazdag és hatalmas király vagy, sok katonád van, és egyedül kormányzol egy nagy országot. Ezért nehéz önként alávetned magad az én hatalmamnak. Mégis jobb és üdvösebb lenne, ha önként behódolnál nekem . . .”

„Jön a tatár!” — ezzel a kétségbeesett felhívással adta át a levelet Julianus barát Béla királynak.

Az új tanterv szerint már a harmadikosok is megismerkedhetnek a magyar történelemmel. Tankönyvükbe viszont még nem kerültek bele a megfelelő olvasmányok. Mi segítünk: a szerkesztőség meg te, akinek van harmadikos testvére, barátja, szomszédja, kisdobos őrse . . . Add át neki rendszeresen a KIS TÖRTÉNELEM című alatt megjelenő írásokat. Kérésünk — úttörőmegbízatás.

Magyarok és tatárok harca. (A tatárok a XIV. századi kun előkelők viseletében)

A LES-HEGY

Amikor a tatárok a székelyföldet elözönlötték, mindenütt kigyúltak az őrtüzek, mindenütt megszólaltak a harangok:

— Itt a veszedelem, jő a tatár!

Megszólalt a harang Mátéfalván is, és a bíró mindjárt riasztotta a népet. A vigyázókat felküldte a Les-hegy tetejére, hogy onnan figyeljék, adnak-e jelt az udvarhelyi Budavárból, az asszonyokat meg a gyerekeket a Les-hegy derekán levő felső sziklabarlangba indította, mert veszedelemben mindig oda húzódott a község népe.

A tatárra sokat várni nem kellett, mert egyszerre futva jöttek a vigyázók:

— Emberek, jő a tatár!

Akkor a bíró vezetésével a férfiak bevonultak az alsó barlangba, mert onnan jó kilövés esett, harcba lehetett szállni az ellenséggel.

A tatárok pedig nagy kiáltozással, ostorpattogtatással bevágtattak a községbe. Keresték a magyarokat a házakban, keresték a templomokban is, végre nyomot kaptak és levágtattak a Les-hegy aljába. Onnan meglátták a két barlangot, leugráltak a lóról, és kezdtek felkapaszkodni a sziklán.

Akkor a bíró uram intett a legényeknek, negyedmagával odaállott a barlang szájába, és kezdte nyilazni a tatárokat. Hiszen nyilazhatta, mert annyian voltak, hogy kevés kárt tehetett bennük.

Amikor a bíró látta, hogy így nem sokra megy, célba vette a híres nagy orrú kánt, aki lóhátról irányította a tatárokat. Olyan jól megcélozta, hogy egy nyíllövéssel szíven találta: a kán holtan fordult le a lováról.

Ettől úgy megrémültek a tatárok, hogy visszavonultak és tanácskozni kezdtek. Azt határozták, hogy kiéheztetik a székelyeket, ezért a hegy aljában telepedtek le, és olyan tábort vertek, mintha mindig ott akarnának maradni.

Nemsokára elfogyott a székelyek ennivalója, szerezni meg nem lehetett, mert a tatárnak ezer szeme volt, őrizte a barlangot erősen.

Akkor a bíró a beszélőcsövön, mert a két barlangot cső kötötte össze, felszólt a feleségének:

— No feleség, még egyet megpróbálunk. Éhen halni szégyen, fegyverrel megyünk a tatárra, aztán ahogy lesz, úgy lesz!

— Nem úgy lesz az, édes uram — mondta az asszony. — Gondoltam valamit, s azzal elkergetem én a tatárt.

Az asszony szalmából fonatott egy nagy kalácsot, ami olyan volt, mint egy kályhakürtő, azért is kürtőskalácsnak hívják a székelyföldön. A szalmakalácsot egy póznára erősítették, és a felső barlang nyílásán kidugták. Azt kiáltotta a bíróné a tatároknak:

— Lám, mi jól élünk, ti meg odalent éheztek!

Amikor a tatárok messziről úgy látták, hogy a székelyeknek még ilyen kalácsra telik, nagyon megdühödtek, a falut feldúlták, felégették, és nagy haraggal elvágtattak onnan.

A székelyek pedig visszatértek, és a falujukat egy kicsivel lejjebb újra felépítették. **(Orbán Balázs elbeszélése nyomán)**

Tatárok törnek az országba. Miniatúra a Képes Krónikában

JÓ KERESETI LEHETŐSÉGET biztosító szakmákat ajánlunk általános iskolát végzett leányok és fiúk részére 16 éves korig.

Leányokat felveszünk **fonó és szövő szakmára,** fiúkat **textilgépszerelői** szakmára. Felvételi vizsga nincs. Tanulmányi idő: 3 év.

Vállalatunk korszerű gépi berendezésekkel rendelkezik (SZTB, Picanol, Saco-Lowell előfonó, Sweiter keresztorsózógép.) **JUTTATÁSOK:**

— tanulmányi eredménytől függően havi 350—560 —, Ft ösztöndíjat, — havonta 500 —, Ft társadalmi ösztöndíjat, — elhelyezés kollégiumban, térítés nélkül, — az iskolában és az üzemi gyakorlat idejére az ebédet 3—, Ft-ért biztosítjuk, — munkaruhát, — évente kétszer kedvezményes vásárlást a vállalat termékeiből, — III. évben tanulmányi eredménytől függően nyereségrészesedést fizetünk, — III. évben a tanulók 90%-os teljesítménybérben dolgoznak, — a szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 10% szakmunkáspótlékkal 3000—4000 Ft. — továbbtanulási lehetőséget biztosítunk az üzemi szakközépiskolában, — részletes tájékoztatónkat kérésetekre postafordultával megküldjük.

A **„továbbtanulási jelentkezési lapra"** kérjük írjátok rá, hogy a fonó, szövő vagy textilgépszerelő szakmára a Kőbányai Textilművekhez jelentkeztek.

A jelentkezési lapot kérjük, a Kőbányai Textilművek személyzeti és oktatási osztály, Budapest X., Gyömrői út 90. 1103 címre küldjétek. Várjuk jelentkezéseteket.

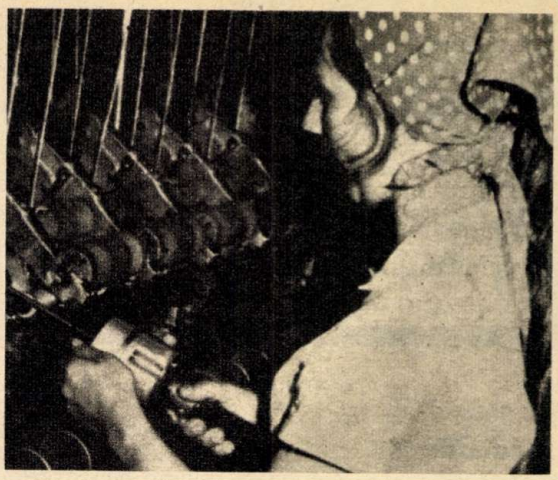

Háromműszakos gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó, illetve szövő szakmára szerződtetünk lányokat ipari tanulónak. Azokat hívjuk, akik az 1980-as tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől és az eltöltött időtől függően 910—1120 Ft között mozog. Az utolsó félévben teljesítménybért kaptok.

Kollégiumi elhelyezést biztosítunk.

A szakmunkásvizsga után ifjúmunkásainkat modern leányszállónkban helyezzük el.

A jelentkezés: levélben „Ipari tanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek
Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI.,
Hauszmann A. u. 20.
Levélcím:
1502 Budapest,
Pf. 43.

MUNKAHELYED: A MI BOLTUNK

A Budapesti ZÖLDÉRT Vállalatnál mindazok a fiatalok kérhetik élelmiszer-eladó szakmára tanulófelvételüket, akik általános iskolai végbizonyítvánnyal rendelkeznek, és a jelentkezés évében még nem töltötték be 17. életévüket. Jelentkezni az általános iskolai továbbtanulási lap, illetve a felvételi kérelem címünkre történő elküldésével lehet. A képzés időtartama 3 év. A tanulók iskolai, bolti és kabinet oktatásban részesülnek. A felvételt nyert tanulók I—II. évben ösztöndíjat, a III. évben kezdő szakmunkásbért, a bolti-gyakorlati munkanapok után jutalékot és mindhárom évfolyamon ebédtérítést kapnak. Vidéki jelentkezők részére korlátozott számban kollégiumi férőhelyet biztosítunk.

Jelentkezni lehet a vállalat oktatási osztályán.

Címünk:
Budapesti ZÖLDÉRT Vállalat
oktatási osztály II./22.
Telefon: 339-108
Budapest IX., Nagyvásártelep 1453

MOST 8. OSZTÁLYOS ÉS ÁLTALÁNOS ISKOLÁT VÉGZETT LÁNYOK FIGYELEM!

Gyárunk 1959 óta képez fonóipari szakmunkásokat. A szakmunkásképző hároméves. A fonómunka minden gépére szakmunkásképesítést ad. Felvételt nyerhet minden egészséges, 14—15 éves, általános iskolát végzett lány. A tanítás 1980. szeptember 1-től indul!

FELVÉTELI VIZSGA NINCS!

Jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók segítséget nyújtanak a vizsga sikeres letételéhez a szakmát megszerető, szorgalmas tanulóknak.

JUTTATÁSOK:

— teljes ellátás (napi háromszori étkezés) napi 5,— Ft térítésért.
— A három tanév idejére ingyenes:
— a leányotthonban a lakás, a tankönyv, a tanszerek,
— a munkaruha, a fejkendő, a munkacipő és az iskolaköpeny.

Ezeken felül minden tanulónak adunk tanulmányi ösztöndíjat: havi 350—720 forintot (a tanulmányi eredménytől függően) és szociális ösztöndíjat: havi 500 forintot.

A szakmunkásvizsga letétele után a kereseti lehetőség 3200—4400 forint között van.

Részletes tájékoztatónkat kérésre postafordultával megküldjük. Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor a „továbbtanulási jelentkezési lap"-ra ezt írd:

„FONÓSZAKMA"
PFV LŐRINCI GYÁR
A jelentkezési lapot kérjük, hogy PFV Lőrinci Gyár, személyzeti és oktatási osztály, Budapest, Gyömrői út 85—91. 1183 címre küldd.
Várjuk jelentkezésedet!

MŰSZAKI PÁLYÁRA KÉSZÜLŐ FIÚK!

Jelentkezzetek **VILLANYSZERELŐ** szakmunkás tanulónak. Vár benneteket a **VILLANYSZERELŐIPARI VÁLLALAT**
Beiskolázási helyeink: Budapest, Miskolc, Dunaújváros, Székesfehérvár, Tatabánya, Győr, Ózd, Debrecen, Pécs.
Bicskén **SZERKEZETLAKATOS** és **ELEKTROLAKATOS** tanulókat képezünk ki.
A vidékiek részére Budapesten korszerű tanulóotthoni elhelyezést biztosítunk havi 120,— Ft-ért.
Oktatásunk emeltszintű. Utána lehetőség adódik a továbbtanulásra.
A tanulmányi ösztöndíjon felül a villanyszerelő és elektrolakatos tanulóknak havi 250,— Ft, a szerkezetlakatos tanulóknak havi 500,— Ft társadalmi ösztöndíjat fizetünk.
A tanulmányi idő utolsó félévében teljesítménybérben dolgoztok.

VIV

Jelentkezés:
VILLANYSZERELŐIPARI VÁLLALAT
oktatási osztály
1075 Budapest, Síp u. 23.
vagy az illetékes szakmunkásképző intézetnél (ez esetben kérjük felírni a jelentkezési lapra a „VIV előjegyzéssel" szöveget).

JELENTKEZZETEK!

Gyertek a Magyar Hajó- és Darugyárba ipari tanulónak.

Az alábbi szakmák közül választhattok: **szerkezeti lakatos, csőszerelő, gépszerelő, ácsállványozó, hegesztő, gépiforgácsoló (esztergályos), villanyszerelő, öntő.**

A KÉPZÉS IDEJE: **hegesztő szakmában 2 év, a többiben 3 év.**

Amíg tanulsz, biztosítjuk számodra a kollégiumi elhelyezést, a korszerűen felszerelt tanműhelyt, a tanulmányi ösztöndíjon felül szakmától függően 250–500,— Ft-ig társadalmi ösztöndíjat, napi (3,— Ft térítésért) ebédet, nyereségrészesedést, üdülést a balatoni üdülőinkben, sportolási lehetőséget vállalatunk nyolc sportszakosztályában.

Szakmunkásvizsga után továbbtanulhatsz, munkába álláskor 1500–2000,— Ft juttatást kapsz, modern munkásszálláson helyezünk el és jó kereseti lehetőséged lesz.

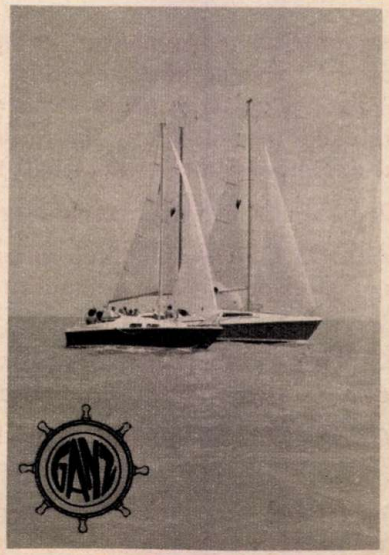

Leveledet a következő címre küldd:

MHD. Központi Oktatási Osztály
Budapest, Váci út 202.
Irányítószám: 1904.
Telefon: 401-562

MHD. Tiszafüredi Gyáregység
Tiszafüred
Telefon: 53

MHD. Balatonfüredi gyáregység
Balatonfüred
Telefon: 525

MHD. Váci Gyáregység
Vác, Derecskei dűlő
Telefon: 223

Bánhidi László

Dr. Hegedűs Csaba

PAJTÁS

kerekasztal

Dr. Jakabházy László

Medveczky Krisztina

Várady Géza

SPORTOLÓ GYEREKEK!

Előző számunkban „Gyermekkori rabiga – vagy valami más . . ." címmel írást közöltünk az élsportoló gyerekekről. Úgy tűnik olyan téma ez, amelyet sok oldalról kell megvilágítani. Ezért hívtuk össze kerekasztal-beszélgetésünket, amelynek résztvevői:

BÁNHIDI LÁSZLÓ, a BVSC elnökhelyettese;

DR. HEGEDŰS CSABA, olimpiai, világ- és Európa-bajnok, a magyar birkózó válogatott szövetségi kapitánya;

DR. JAKABHÁZY LÁSZLÓ, sportpszichológus, a Magyar Testnevelési Főiskola adjunktusa;

MEDVECZKY KRISZTINA, olimpiai bronzérmes tornász;

VÁRADY GÉZA, az Országos Testnevelési és Sporthivatal utánpótlás módszertani csoportjának vezetője.

SPORTOLÓK VAGY GYEREKEK?

PAJTÁS: Gyakran hallani azt, hogy a fiatal sportolók örökösen fáradtak, nincs szabad idejük, unják az edzések egyhangúságát, egyszóval nagyon megterheltek. Egyáltalán, milyen terhelést jelent az élsportoló gyerekeknek a mindennapos edzés?

Medveczky Krisztina:

— Személyes tapasztalatom, hogy szó sincs elviselhetetlen terhelésről. A nem élsportoló kisgyerek is rengeteget fáradozik, terheli saját magát. Természetesen az eleve edzettebb gyerek sokkal többet bír el, így szerintem hozzájuk kell viszonyítani.

Dr. Jakabházy László:

— Egyáltalán nem közömbös, hogy ezt az edzettségét hogyan szerzi meg. Szerintem többek között a korai specializálódás egyik következménye a túlterhelés. Évekig válogatott jégkorongozó voltam, jelenleg a válogatott szövetségi kapitánya vagyok. Ismerem a jégpályáinkon zajló életet. Nagyon sok gyerekversenyző napi nyolc órát tölt a jégen. Ez munka, mégpedig kegyetlen munka. Nem lenne ennyi baj, ha az edzések játékos formában zajlanának. Angliában végeztek egy kísérletet. Egy labdarúgópálya egyik térfelén az Arsenal focistáiból, a másikon találomra összeválogatott 10—12 éves gyerekekből alakítottak két-két csapatot. A profi játékosokkal közölték, hogy minél tovább játszanak, annál több pénzt kapnak; a gyerekeknek csak annyit mondtak, hogy addig játszhatnak, ameddig kedvük tartja. Reggel kilenc órakor kezdődött a kísérlet, délben a hivatásos focisták bevonultak az öltözőbe. A gyerekek késő délutánig kergették a labdát.

Dr. Hegedűs Csaba:

— A majdani élsportolónak az átlagemberhez képest jelentősebb fizikai képességekre van szüksége. Az eszményi terhelés tehát nagy, viszont igen-igen változatos és sok játékon alapul. Én magam például tizenéves koromban úgy birkóztam, hogy egyszersmind úszó, atléta, kosárlabdázó és még annyi más is voltam!

Bánhidi László:

— Nálunk, a BVSC-ben naponta kétszer edzenek a legtehetségesebb úszópalánták. Reggel fél hatkor kezdenek. Négy-ötezer métert úsznak, rohannak az iskolába. Délután két órakor ismét az uszodában vannak, újra ötezer vár rájuk. Szerencsés esetben este fél hétre vannak otthon. Ezt hosszú évekig nem lehet bírni! Nem is imádják a srácok. De milyen követendő példát állítanak

eléjük? Például azt, hogy Mark Spitz, a legendás hírű olimpiai bajnok úszó közelmúltban megjelent könyvében így ír: csak akkor értette meg igazán, mit kell tennie az eredményességért, amikor egy edzésen a szó szoros értelmében az ájulásig úszott. Sokan ebből arra a következtetésre jutottak, hogy az eredményért elég a végletekig meghajtani a gyerekeket.

Várady Géza:

— Milyen fajta terhelésről beszélünk egyáltalán? Léteznek nálunk úgynevezett sportiskolai tantervek, amelyek pontosan előírják, hogy a különböző évjáratokban mit kell elvégeztetni a gyerekekkel. Ezek természetesen tartalmaznak bizonyos követelményeket, de olyanokat, amelyek tökéletesen megfelelnek a fiatalok testi és lelki fejlettségének, és idomulnak az úgynevezett életkori sajátosságaikhoz. Természetesen tudjuk, hogy több helyütt vannak szélsőséges eltérések... Nem tartjuk helyesnek ezeket! Úgy is fogalmazhatok, hogy utánpótlás-nevelési rendszerünk küzd az ilyen „törvénytelenségek" ellen.

PAJTÁS: Ha elméletileg ez enynyire világos, akkor mégis mi az oka annak, hogy a gyakorlatban gyakran egészen mással találkozunk?

Várady Géza:

— Minthogy a vita a túlterhelésről folyik, teljesen egyértelműen az a véleményem, hogy ilyen megterhelést egyáltalán nem kell adni! Nem értek egyet azokkal a szakemberekkel, akik azt hangoztatják, hogy erőteljes fiatalodás felé halad a világ sportja, s ezzel próbálják igazolni ezt az egészségtelen hajszát.

Dr. Jakabházy László:

— Én is így gondolom. Tíz-tizenegy éves korban sokoldalúan kellene felkészíteni a gyerekeket, fejleszteni képességeiket, a természetes mozgások játékos sulykolásával. Sajnos, nagyon sok edző — tisztelet a kivételnek —, a különböző kísérletek eredményeként rájött, hogy a gyerekek szinte a végtelenségig terhelhetők, koruknál fogva egyszerűen fegyelmezhetők, engedelmesek, és szomorú tapasztalatok híján bátrak is. Ezt kihasználva akarnak gyorsan és mindenáron feljutni a csúcsra.

Bánhidi László:

— Ne legyünk szemérmesek, ennek nagyon komoly anyagi háttere is van. Miután már az aranyjelvényes ifjúsági sportolók is rendszeresen, havonta pénzjuttatásban részesülnek, ez nemcsak az edzőt érinti, hanem bármilyen furcsán hangzik, a szülőket is. Sajnos, sok szülő ezt szinte járandóságnak tekinti, mondván, hogy a gyerekek sportolása sokba kerül. A mi úszószakosztályunkban történt: az egyik tizenéves versenyzőnktől fegyelmezetlensége miatt megvontuk egyhavi juttatását. Egy nappal később a szülei felháborodottan tiltakoztak, hogy mi az ő zsebükből ne vegyük ki a pénzt. Persze, vannak pozitív példák is.

Medveczky Krisztina:

— Azért ne vonjuk kétségbe, hogy a sok gyakorlásra nyilvánvalóan szükség van, hiszen az ellenfelek is — a világ minden részén — mindinkább tökéletesítik tudásukat. Az ember magától is többet és többet edzene, hiszen a majdani versenyen mind jobb teljesítményt szeretne nyújtani.

Dr. Hegedűs Csaba:

— Úgy érzem, hogy az általam eszményinek tartott terhelést nyugodtan lehet adni a gyerekeknek. Hiszen ne feledjük, olyan fiatalokról van szó, akiknek a sport, a játék az éltető eleme. Ha nem is értek egyet azokkal az edzőkkel, akik túlterhelik a gyerekeket, meg kell értenem őket némiképpen. A fiatal sportoló kedve könnyebben elmegy, ha nincs siker... Ezért valóban áldozni kell, de nem mindegy, hogyan és mennyit.

PAJTÁS: A siker az csodálatos, de sajnos, nem mindenkinek adatik meg. És olykor még a szerencsés kevesek is túlságosan nagy árat fizetnek érte.

Medveczky Krisztina:

— Hát, ha az ember megsérül, az nem kellemes. De sajnos, velejár... Én egyébként kimondottan balszerencsés voltam a sérülésemmel, ami miatt korán abba kellett hagynom a tornát. A súlyos sérülés azonban nem törvényszerű. Hogyan is magyarázzam meg?... Nekem már két kislányom van, a széltől is óvom őket. De ha lesz kedvük a tornához, szívesen engedem őket. Igaz, azt is megnézem majd, hogy melyik edző keze alá.

Bánhidi László:

— Aki évekig, kisgyerekkorától kezdve, túl erős edzésmunkát végez, az könnyen, idő előtt megcsömörlik a sporttól, visszavonul. Utána, különösen, ha nem sikerül nagy eredményeket elérnie, nagyon nehezen találja meg a helyét. Még az is előfordulhat, hogy keservesen illeszkedik be a társadalomba. Persze, nemcsak veszélyek fenyegetik ezeket a gyerekeket. Az ilyen fokú felkészülés megedzi jellembeli tulajdonságaikat, s ezt később, más területen jól kamatoztathatják.

Dr. Jakabházy László:

— Ez igaz, de csak akkor, ha elérték azokat az eredményeket, amelyekkel, kárpótlásként az edzések verejtékéért, kecsegtették őket a szakemberek. Ha nem, akkor baj van. Akkor bizony csalódott, önmagát becsapottnak tekintő emberek lesznek belőlük. Erről soha nem szabad megfeledkezniük azoknak, akik gyerekekkel foglalkoznak. Senki ne mondja egy gyereknek — csak azért, hogy az edzésadagot elvégezze: „— Te világbajnok leszel,

ha ezt, meg ezt megcsinálod." Sokat töprengtem azon, hogyan lehet elkerülni a fiatal sportolók túlterhelését. Pillanatnyilag egyetlen megoldás látszik számomra elfogadhatónak. A gyerekeket, 7—11 éves koruk között — anélkül, hogy különösebb eredményeket várnánk tőlük — sok sportágban kell kipróbálni és fejleszteni képességeiket. De játékosan! Így a kiválasztás is könnyebb, és főleg megbízhatóbb lenne, sőt, fájó kudarcoktól is megkímélnénk jó néhány gyereket.

Várady Géza:

— Az a véleményem, hogy a gyerekeket — bárha élsportolók is — engednünk kell igazi gyermeknek lenni. Ez a felnőttek felelőssége! Az a célunk, hogy erős, egészséges, edzett felnőtt nemzedékünk legyen, s aki felnőtt korára képes eljutni az olimpiai dobogóra — az mindenképpen jusson is el! Erre van szükségünk, nem pedig koravén, túlhajszolt gyerekekre, akik fiatalon eljutnak a sporttal szembeni testi és lelki csömörig.

*

Súlyos szavak. A megkérdezettek egyetértenek abban, hogy nem lehet különválasztani a sportolókat és a gyerekeket. Nekünk erős, edzett, küzdeni és akarni tudó sportoló gyerekeket kell nevelnünk. Nemcsak a dobogóra, hanem az életnek. A felnőtt szakértők véleménye mellé várjuk a gyerekek válaszait!

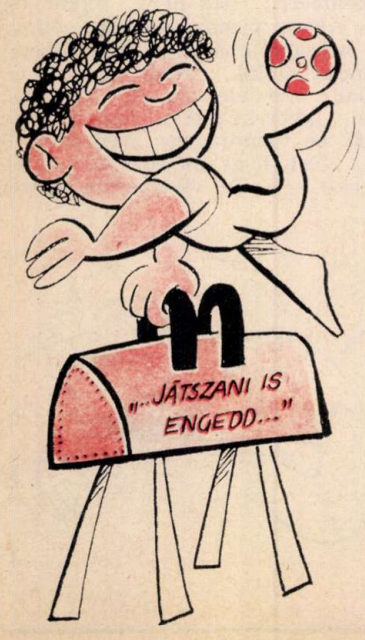

JÉGTÁBLA

FÖLDES VILMOS RAJZAI

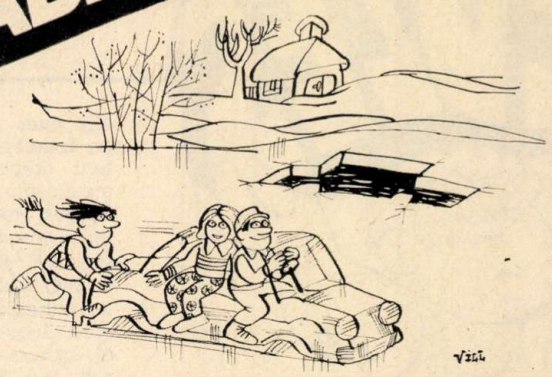

JÉGAUTÓZÁS

NEM AKAR JÁTSZANI VELE SENKI...

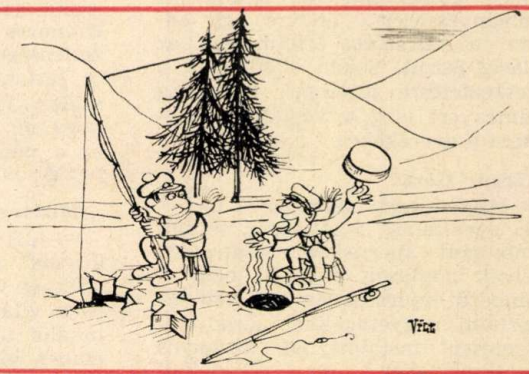

MEGLEPETÉS

ELTÖRT A KORIJA

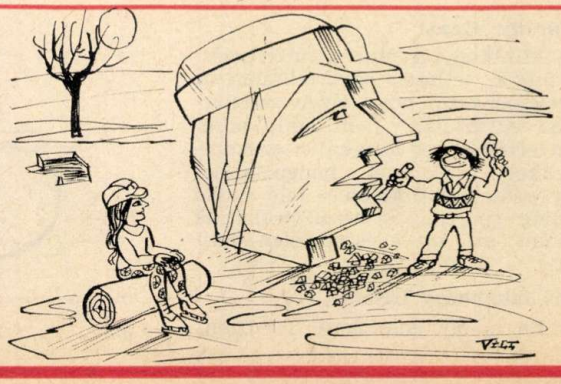

SZERELEM

TÖPRENGŐ

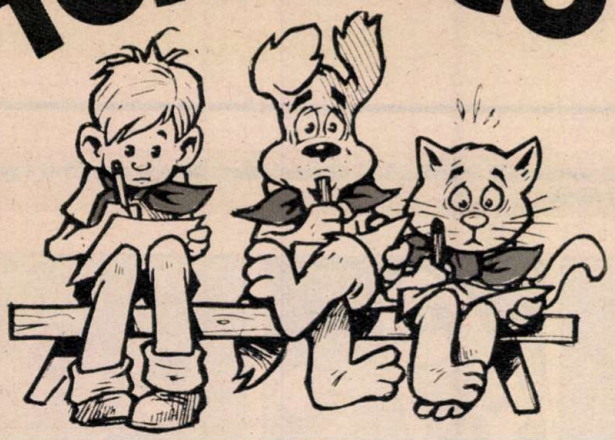

A 4. SZÁM MEGFEJTÉSEI

Keresztrejtvény: pehely, réteg, zivatar, párna, gomoly, bárány. **Betűrejtvény:** Balázs Péter, Az aranyember, matróz. **Menjetek végig:** 28-as. **Mi ez?** Sárgarépa. **Melyik kötélvéget:** A.

ÁPRILIS 4-E és 10-e között Országos Ifjúsági Bélyegkiállítást rendeznek Dunaújvárosban. Ekkor kerül sor az alkalmi postabélyegzésekre.
Mi a neve ennek a három postabélyegző típusnak.

BETŰREJTVÉNY

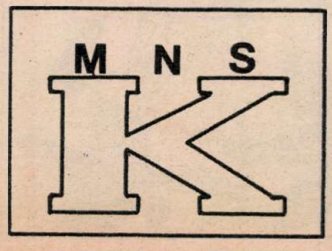

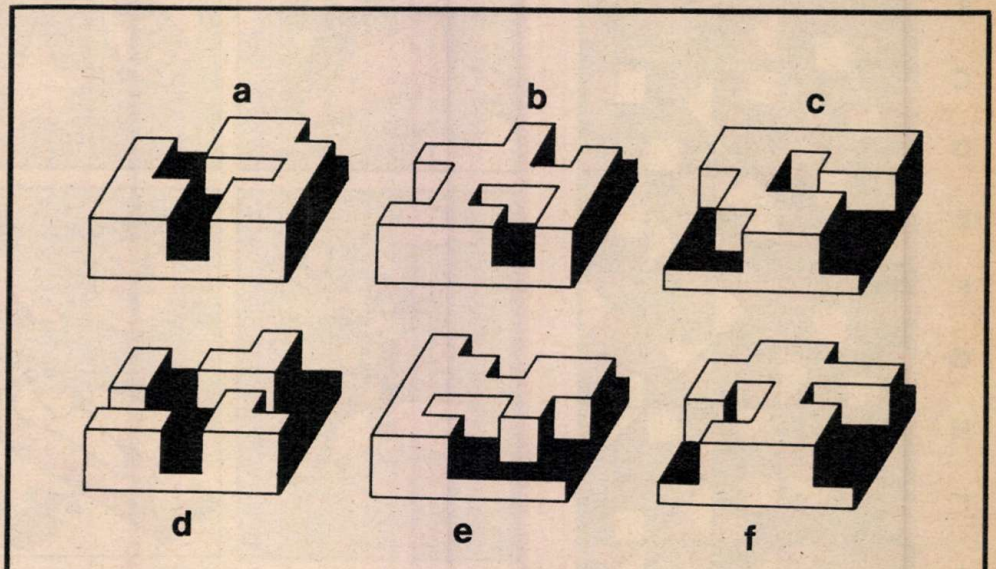

A HAT ALAKZAT közül kettőt egymásba lehet illeszteni. Melyek ezek?

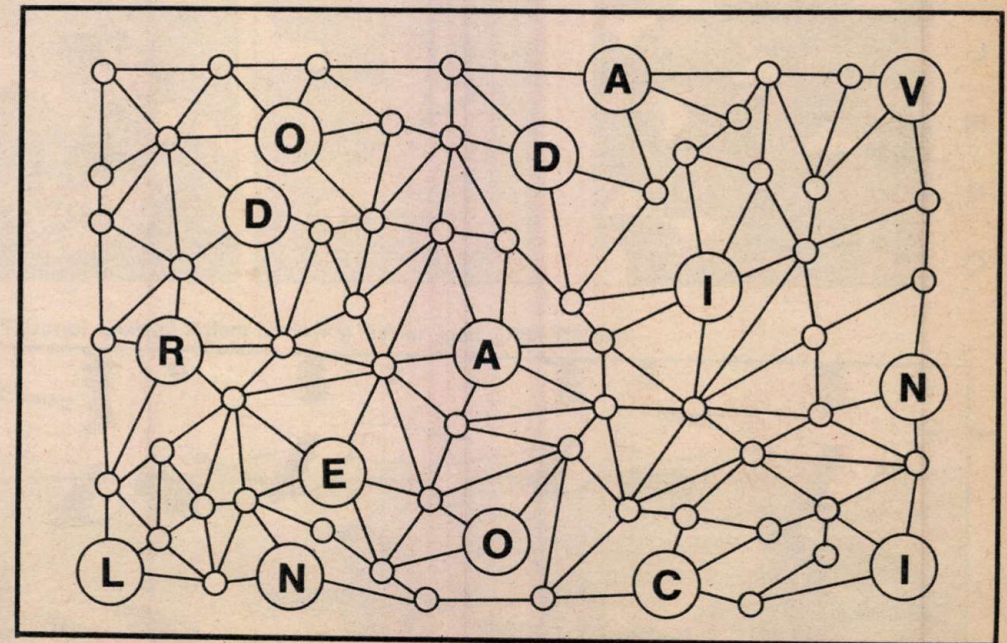

INDULJ EL a rajz alján levő „L" betűtől és kizárólag úgy haladj végig az útvesztőn, hogy mindig csak ötöt léphetsz. Az ötödik lépés csak betű lehet. Egy ponton többször átmenni vagy azt keresztezni nem lehet. Helyesen végighaladva egy régen élt híres ember nevét olvashatod össze.

TÖPRENGŐ

A HETVENÖT kis négyzet közül kettő egyforma. Keressétek meg, melyik az a kettő.

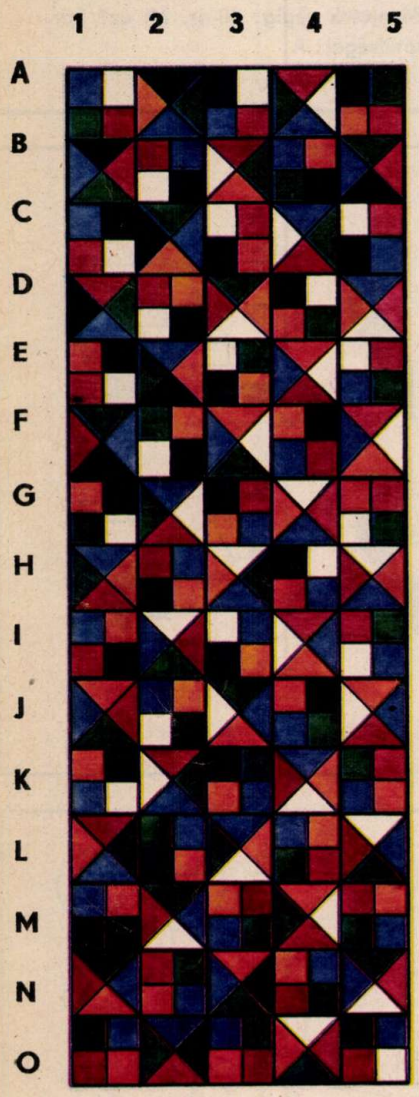

ALAKÍTSD KI a képek sorrendjét. Minden kép kapcsolatban áll egy másikkal egy kis részlet vagy tárgy által.

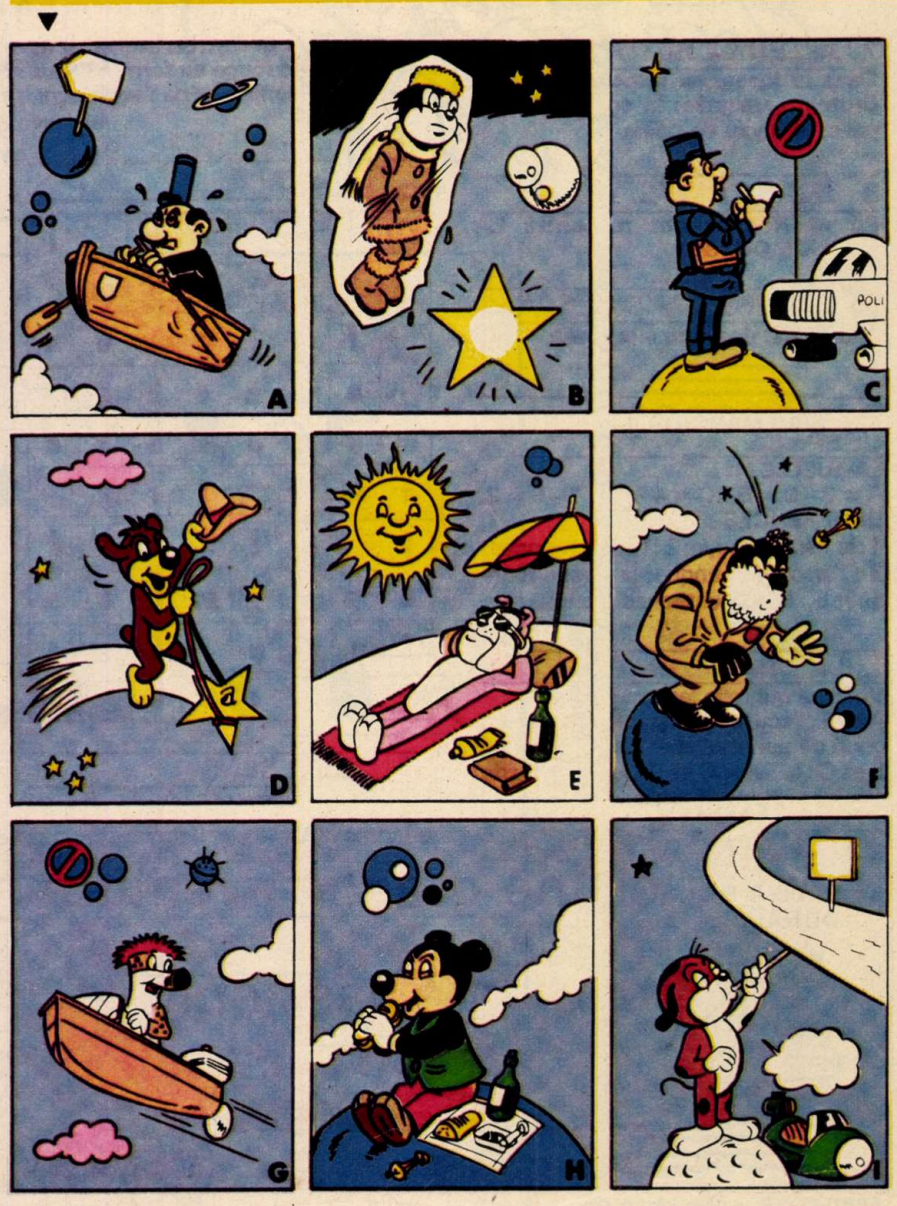

KERESD MEG, hogy melyik gólyához, melyik árnykép tartozik?

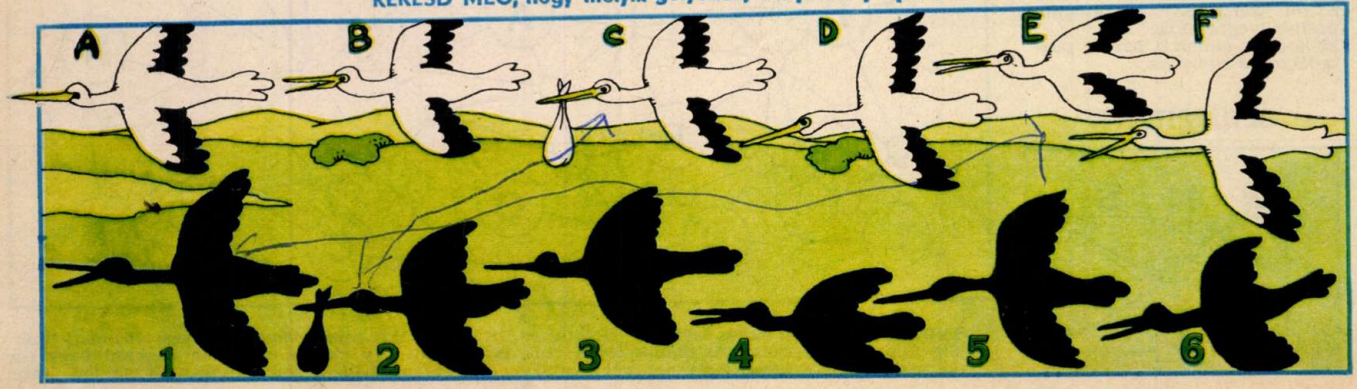

A rejtvények megfejtését
csak postai levelezőlapon küldd be!
Ha csak két rejtvényt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson.
Beküldési határidő: március 12.

A PAJTÁS–PIF MAGAZIN MEGFEJTÉSEI

Lassú és friss: Amott kerekedik egy... Kis kút, kerekes kút van az udvarunkban. **Pénz, pénz:** 2, 1, X, 2, 2, X, 2, 1, X, 1, 1, X, 2, X. **Poénvadászat:** Én ostoba elfelejtettem felvenni az ólomcipőt. **Képlánc:** A–C. konzervdoboz, C–F. horgony, F–G. hold, G–B. tábla nyíllal, B–E. tengeri csillag, E–D. hal, D–H. gyöngykagyló. **A zenekar:** 1. mindegyik zenész fúvós hangszeren játszik, kivéve hármat, akik húros hangszeren játszanak (benjo, hegedű, hárfa). 2. Az 1-es, 2-es, 4-es részletek találhatók meg a nagy rajzon. **A képen látható:** boxkesztyű, lovaglás. **Az Everest legyőzése:** A–Írország, B–Görögország, C–Svédország, D–Monaco, E–Olaszország, F–Norvégia, G–Lengyelország, H–Japán, I–Izland. A két egyforma alpinista közül az egyik a görög zászló mellett van, a másik a lengyel zászlót tartja. **A kaméleon:** „C". **A szuperszerkezet:** H, I, D, A. **Őszi csónaktakarítás:** 20. **Tányérdarabok:** 4-es. **A betűkkel:** E. Tomi az Á-ból: 1, 4, 2, 5, 3, 7, 6, 8. **Törött létra:** 8-as. **Rakd a helyére:** A–3, B–6, C–5, D–1, E–2, F–4. **Pöttyösök:** Halasi Mária: Az utolsó padban, Szalay Lenke: Mogyoró és a fiú. **Betűrejtvények:** Meglógtál, Halastónál, Álmodik. **És a tizenötödik:** Karolina. **Különbségek:** 10. **Labirintus:** a baloldali elefántnak jut a mogyoró, a középsőnek a füge, a jobboldalinak a sárgarépa. **Dr. Szimat:** Kovács a bűnös, mert a karperec eltűnt Nagyné csuklójáról.

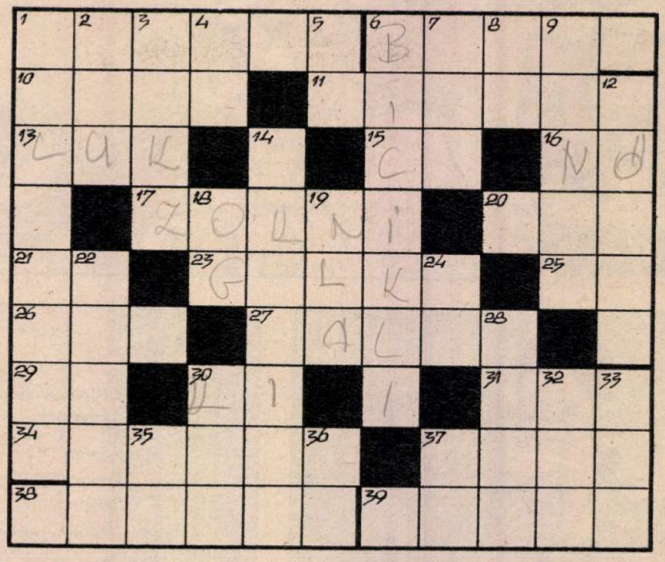

HAZÁNK FOLYÓI

VÍZSZINTES: 1. Hatvanhárom km hosszúságú folyó, a Tiszába ömlik. 6. A Gödöllői dombságban eredő folyócska, a Zagyvába fut. 10. Az Amerikai Nagy Tavak egyike. 11. Gonoszok, gazemberek. 13. Nyílás. 15. Szolmizációs hang. 16. Magasodik. 17. A térd magasságánál rövidebb harisnya. 20. Az évek száma. 21. Tomi egynemű betűi. **23. A Zagyvát táplálja vízével.** 25. Kemény, mint a . . . 26. Nyit. 27. Beleegyezik valamibe. 29. Fordított kettős betű. 30. Mely személy? 31. Ez a hal béka lesz nagykorában. 34. Szaglószervével észlel és megsejt valamit: kb. ez a jelentése ennek a régies szónak. 37. Valaminek egy darabja. **38. Győr alatt ömlik a Rábába. 39. A Jászság vidékén siet a Zagyvába.**

FÜGGŐLEGES: 1. A Sebes-Körös jobboldali mellékvize. 2. Arborétumban van! 3. Ek. 4. Szolmizációs hang. 5. Gála egynemű betűi. 6. Egyszerű, kétkerekű járművek, amit emberek is húzhatnak, vagy tolhatnak. 7. Helység Baranya megyében. 8. Egymást követő betűk. 9. Elektromos töltéssel rendelkező atomok. **12. Három hasonló nevű, de jelzős folyó egyesüléséből lesz ez a jelzőtlen.** 14. Tojásdad alakú, agyagból készült csőrös fuvola. 18. . . . mög, zsörtölődik. 19. NLA. 22. Hegységünk. 24. Rangjelző. 28. Az emeletről a földszintre jut. 30. Összegubancolódott szálak csomója. 32. Belga, svéd és norvég autók betűjele. **33. Folyócska, nem magyar területen ömlik a Tiszába.** 35. Egyforma betűk. 36. Üres tál! 37. Helyrag.

Z	A	Ú
T	T	Ö
Ő	R	B
T	Á	O
É	R	S
E	F	G
E	Y	L
E	M	Z
T	E	T

BETŰOSZLOP

A felcserélt betűoszlopokat rakjátok egymás mellé olyan sorrendben, hogy folyamatosan olvasva az úttörők tizenkét pontjának egyikét kapjátok eredményül

BETŰREJTVÉNY

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes: FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987, 321-988, 321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1965 Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 126 Ft
I. félévre 70 Ft
II. félévre 56 Ft

80.0419 Athenaeum Nyomda Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: Soproni Béla vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő: SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Tördelőszerkesztő: PORKOLÁB CSABA

A TŰZFORRÓ LAVINA

5.

Szöveg: CSER GÁBOR
Rajz: ENDRŐDI ISTVÁN

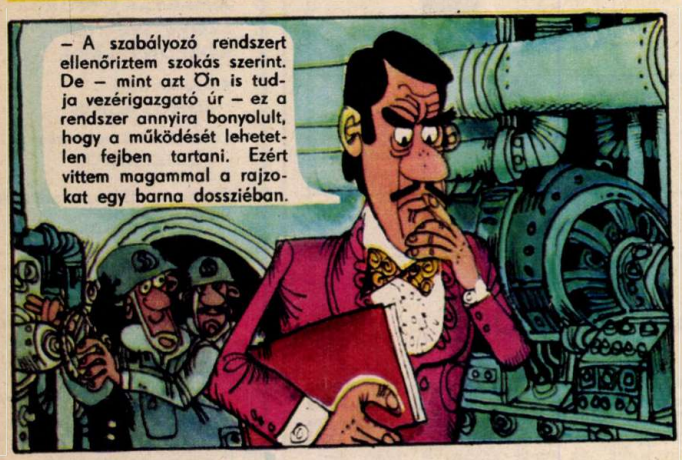

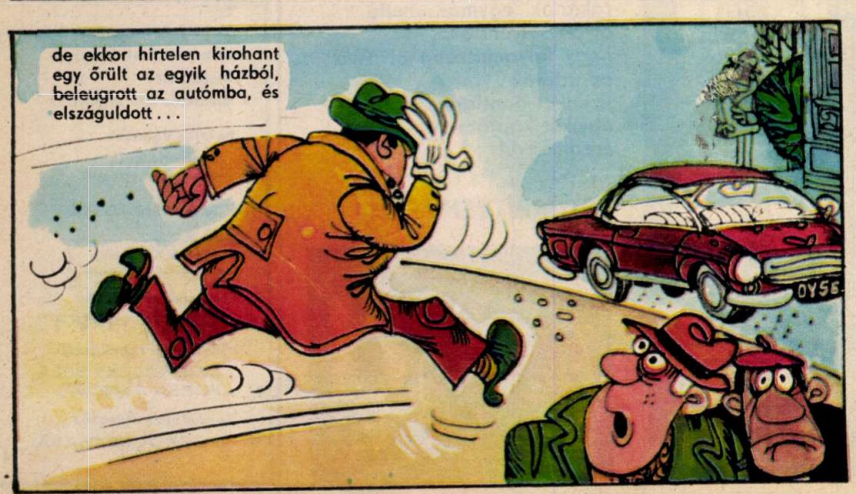

FOLYTATÁSA KÖVETKEZIK

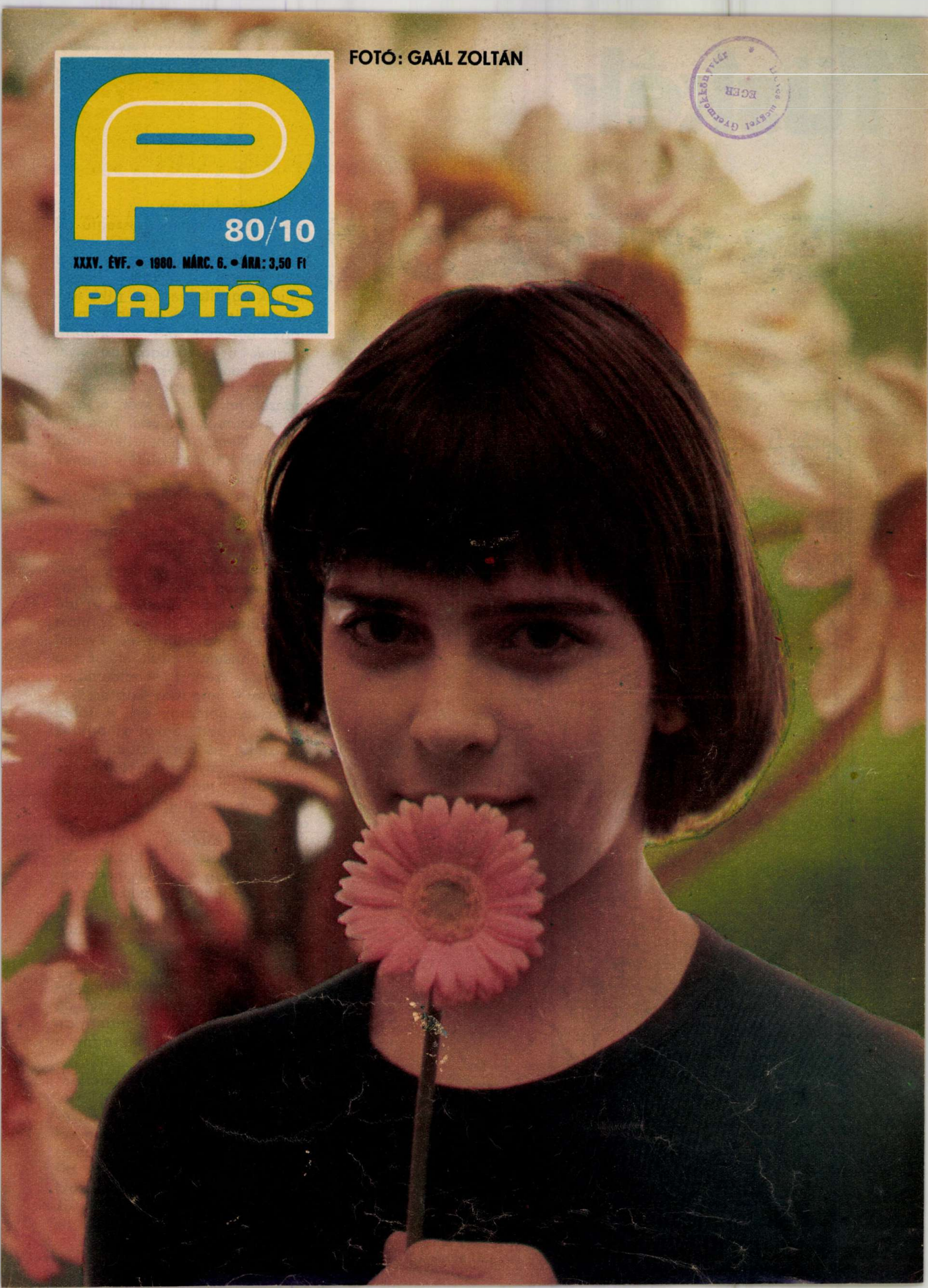

PAJTÁS

80/10

XXXV. ÉVF. • 1980. MÁRC. 6. • ÁRA: 3,50 Ft

FOTÓ: GAÁL ZOLTÁN

Megyei Gyermekkönyvtár
KCEH

Tüskék és virágok

Különös dolog ez...

Két szál közönséges szegfű áll az asztalon egy közönséges vázában. Máskor jóformán észre sem veszem az ilyesmit, hiszen nálunk egyáltalán nem ritka látvány a virág. De ez most valahogy egészen más. Bármerre megyek a lakásban, bármivel foglalkozom, időnként oda kell néznem. És egyre több csodát fedezek fel rajta. A szár, a levelek, a szirmok, az üde, friss színek... Nem, az lehetetlen, hogy az eddig látott szegfűk is ilyenek lettek volna...

Ezek itt a világ legszebb virágai!

Mert ezeket kifejezetten én kaptam!

És nem azért kaptam, mert történetesen most van a névnapom, vagy mert véletlenül ez idő tájt születtem. Dehogy! Ez most egészen rendkívüli eset, ilyesmi még sohasem fordult elő. Ezt a két szál szegfűt – életemben először – nőnapra kaptam!...

Persze, nemcsak én. A többi lány is kapott. Sokat vihogtunk az eseten, és borzasztóan nagyképű megjegyzéseket tettünk... de érdekes módon mindenki úgy őrizte a szegfűjét, mint egy anyafarkas.

Pedig a többiek is láttak már szegfűt. Mégis... furcsa, bizsergető nap volt. Elfogódottan beszélgettünk egymás között is, a fiúkkal meg különösen. Elfelejtettük a veszekedéseket, a tüskéket, a hajhuzigálást?

Valami megváltozott...

Gyorsan elbúcsúztunk egymástól. Nem mondta ki senki, de éreztem, hogy mindannyian egyedül szeretnénk maradni a gondolatainkkal.

Hazafelé menet sok mindenre rájöttem. Mindenekelőtt arra, hogy a fiúk semmivel sem ügyesebbek és bátrabbak, semmivel sem szabadabb, izgalmasabb és érdekesebb az életük. Csak bizonyos szempontból – mások! Egyes helyzetekben valóban ők a bátrabbak, valóban ők az

ügyesebbek, máskor viszont lepipáljuk őket.

Csakugyan vannak – és talán mindig is lesznek – olyan foglalkozások, szakmák, amelyekre a lányok alkalmatlanok, de ugyanez elmondható a fiúkról is! . . .

A képességek és lehetőségek egyik oldalon sem korlátlanok, és így teljesen értelmetlenné válik a kérdés: ki ér többet?

*

Nő . . .?! – töprengek csodálkozva. – Jóságos ég, mit tesz két szál szegfű a nőnapon? Hiszen én még . . . gyerek vagyok. Vagy mégsem? . . . Miért nem tudok úgy nézni erre a világra, mint máskor? . . . Amikor kaptam, hirtelen nem tudtam megfogalmazni a választ. Most is inkább csak sejtem, mint tudom.

Lehet, hogy azért, mert kizárólag nekem szóltak. Ez a két tűzpiros szál meg egy óriási közösség tagjává avatott. Egy olyan közösségnek, amelyet nem túl gyakran kényeztetett eddig a történelem, de amelyik egyre inkább beleszól ennek a történelemnek a menetébe.

Vagy . . . lehet, hogy csak hízelgő számomra, amiért már nőnek néznek? Lehet. Az viszont biztos, hogy a régi nyafogásnak vége. Ma már szemmel láthatóan büszke vagyok rá, hogy nőnek születtem . . . !

– R – R

HA MEGN

Egyelőre nehéz a Nő-séghez vezető út. Ha törlőruha van a kezemben, a bábszakkör jut eszembe, a porszívóból meg legszívesebben rollert csinálnék, a centrifuga egyúttal miért ne lehetne körhinta is? Amikor ablakot tisztítok, ejtőernyős vagyok, az öcsémet szeretném marionett-bábuként „szolgálómmá" tenni . . . Hogyan is lesz belőlem komoly nő?

Ha anyu itthon van, akkor melegebb a családi hangulat, szebben terített az asztal, finomabb az étel, nagyobb a rend, a tisztaság. Anyu szeretnék lenni. Meg Edit néni, aki a földrajzot tanítja — s közben három gyereket nevel, és könyvet ír a nevelésről és minden reggel úgy jön iskolába, mintha maneken lenne. Szép a ruhája, gondozott a külseje, modern a frizurája.

Jó, hogy ha megnövök, nő leszek!

Együtt

Tisztítószerek

Játékos segítség

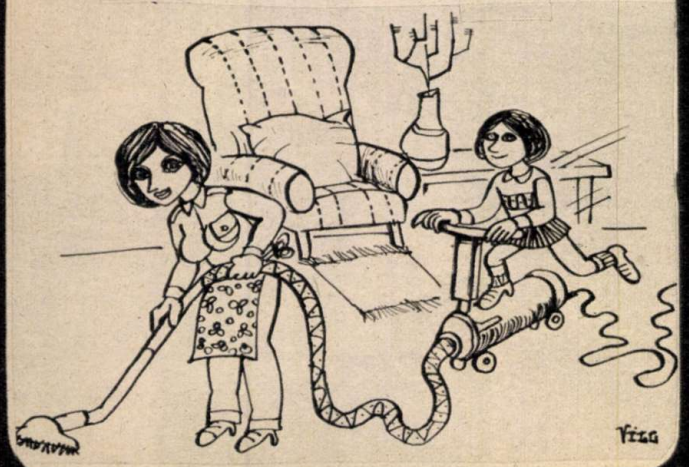

— Önálló háztartást szeretne . . .

ÖVÖK, NŐ LESZEK

FÖLDES VILMOS RAJZAI

Centrifugázás

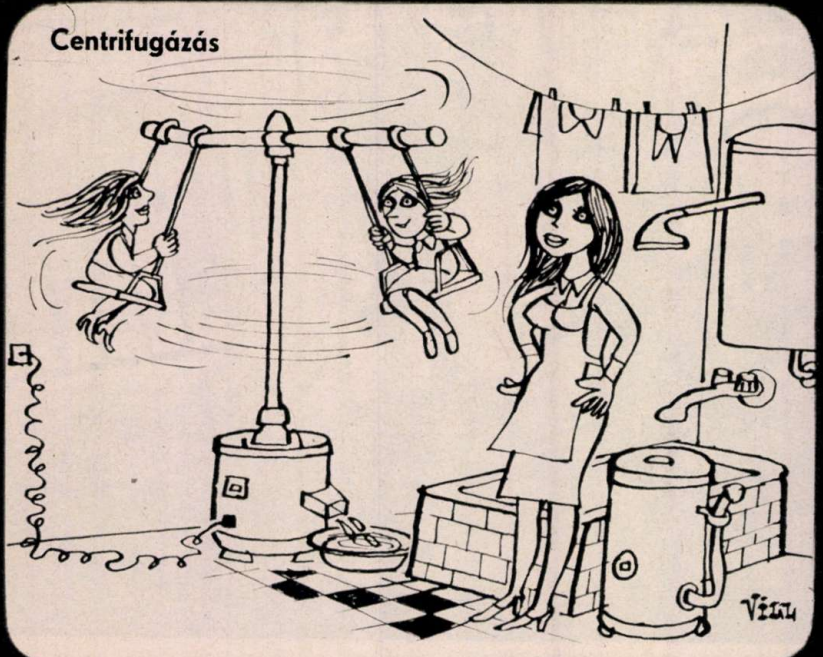

Elővigyázatosság

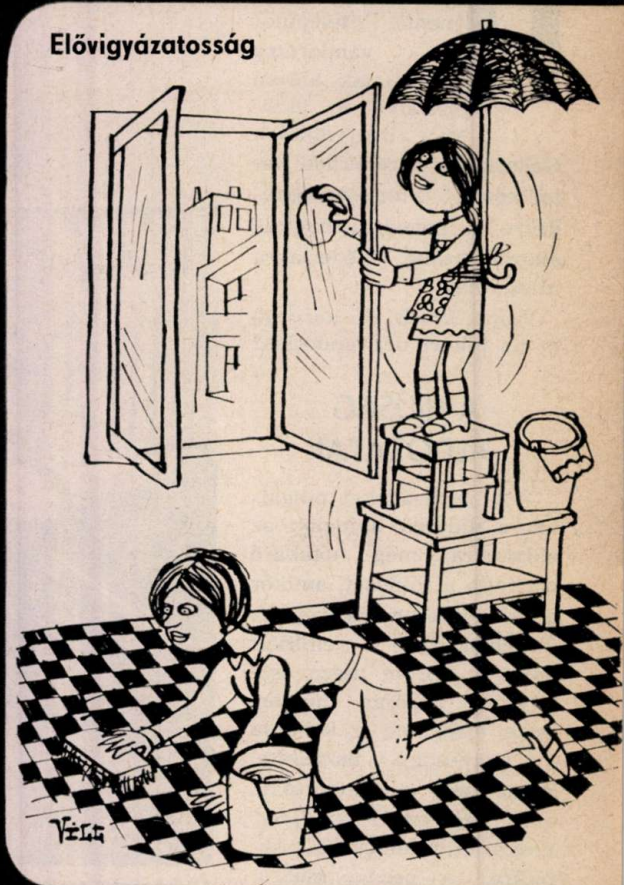

Törölgetés

Szigorú testvéri felügyelet

Három kis Duna menti településen vándorútra bocsátottak három osztályt. Az uszódi negyedikesek Géderlakra, a géderlaki hatodikosok Dunaszentbenedekre, a benedeki nyolcadikosok pedig Géderlakra utazgatnak.

Vajon kinek és mire jó ez az újkori népvándorlás?

Jó reggelt! Géderlakra megérkeztek a vendégiskolások

A HIÚSÁG ÁLDOZATAI

Még jégvirágokat pingáltak a didergő hajnalok az ablakokra, még hótakaró borította a földeket, amikor a Bács-Kiskun megyei úttörőelnökségen említést tettek a három utazó osztályról. Fázósan húztam össze magamon a kabátot, s nagy-nagy tisztelettel gondoltam a vándorokra, akik nap mint nap ilyen hosszú útra kelnek. És kísérőikre, a pedagógusokra, akik még tanítványaiknál is korábban ébrednek, s akik közül néhányan napközben is autóbusszal ingáznak, mert több helyen is tanítanak.

Azzal a szép szándékkal mentem a helyszínre, hogy riportot írok a gyerekek helytállásáról és felnőtt segítőikről. Mert közben azt is megtudtam, hogy gyakran szólalt meg a vándorokért Raffai Sarolta írónő, országgyűlési képviselő telefonja. S amikor sikerült kiverekednie egy iskolabuszt, értük hoztak határozatot az uszódi tsz vezetői is. Az autóbusz üzemeltetésére sok ezer forintot szavaztak meg, a volán mögé pedig egyik legjobb „pilótájukat" ültették. A negyedik osztályos Fekete Attila édesapját, akihez reggelenként hozzá lehet igazítani az órákat. Robur autóbuszával a későnkelőket is megvárja, de miatta még egyetlen gyerek sem késett el az iskolából.

Feltűnt nekem, hogy Uszódon, Benedeken és Géderlakon is szívesebben beszélnek a kis autóbusz pontosságáról, mint arról, miért döntöttek úgy, hogy minden faluból utazzon a másikba egy osztály. Hogy az uszódi negyedikeseknek miért kell a legtávolabbi településre járniuk, amikor a körzetesítés lényegéhez tartozik, hogy minél kevesebb fáradsággal minél jobb tanulási feltételeket teremtsenek a gyerekeknek.

— Géderlakon legalacsonyabb a tanulók létszáma — mondta Égi Ferenc, az egyesített iskolák igazgatója.

— Akkor ésszerűbb lett volna az ottani negyedikeseket Uszódra hozni.

— Uszódra? Azért tört ki a háborúskodás is, mert a többiek nem akarják elfogadni, hogy itt legyen az egyesített iskolák központja. Inkább vállalták, hogy minden faluból egy-egy osztály utazzon, mintsem, hogy csorba essen az önállóságukon.

A hallottak után egy árnyalattal se halványult tiszteletem a kötelességüket teljesítő gyerekek, a vándorlást könnyítő felnőttek iránt. De se magamat, se az olvasókat nem csaphatom be, ha elhallgatom: a hősök ez esetben áldozatok. A hiúság áldozatai!

SZEMFÉNYVESZTÉS A JAVÁBÓL

Kerek perec kimondom: Uszódon, Benedeken, Géderlakon álkörzetesítés történt. A három falu három osztályának azért kell nap mint nap autóbuszra ülni, néhány pedagógusnak településtől településig bolyongani, hogy elodázzák az iskolák igazi egyesítését, a csonka osztályok összevonását.

Uszódon, Benedeken és Géderlakon csaknem azonos lélekszámú lakosság él. Nem tudom, hogy ellentétük milyen messze múltba